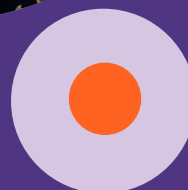

EUROPSKI PANEL GRAĐANA

I građanki o suzbijanju
mržnje u društvu

Rukopis dovršen u listopadu 2024.

Ovaj dokument nije službeno stajalište Europske komisije.

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2024.

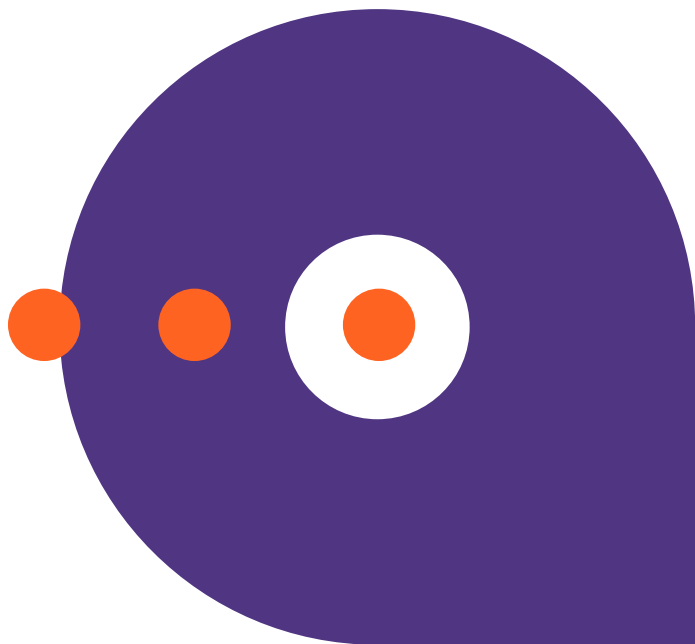
© Europska unija, 2024

Politika Komisije o ponovnoj uporabi provodi se Odlukom Komisije 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. o ponovnoj uporabi dokumenata Komisije (SL L 330, 14.12.2011., str. 39., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Osim ako je navedeno drukčije, ponovna uporaba ovog dokumenta dopuštena je u skladu s licencijom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znači da je ponovna uporaba dopuštena uz navođenje relevantnih podataka i svih izmjena.

Print	ISBN 978-92-68-21039-0	doi:10.2775/6231467	NA-01-24-004-HR-C
PDF	ISBN 978-92-68-21038-3	doi:10.2775/8184904	NA-01-24-004-HR-N

EUROPSKI PANEL GRAĐANA

**I građanki o
suzbijanju mržnje
u društvu**

Sadržaj

Sažetak	5
1. Uvod	10
2. Metodološki okvir	12
2.1. Nasumičan odabir i demografski sastav panela	12
2.2. Tijek rada panela	15
2.3. Metode sudjelovanja	15
2.4. Kolektivni rezultati	17
2.5. Upravljanje i znanje	17
2.6. Promatrači	20
3. Uključivanje većeg broja građana	22
3.1. Platforma za građanski angažman	22
3.2. Komunikacijska strategija	22
4. Preporuke građana i građanki	26
4.1. Definicija problema i preporuke	26
4.2. 21 preporuka za suzbijanje mržnje u društvu	27
1. preporuka: Jedna definicija na razini Europe: kriminalizacija govora mržnje	27
2. preporuka: Europski protokol za djelotvoran odgovor na prijave zločina iz mržnje	27
3. preporuka: Nacionalni ured za suzbijanje mržnje u državama članicama	28
4. preporuka: Osposobljavanje za toleranciju (T4T)	28
5. preporuka: Informiranje javnosti o mržnji, postojećim mjerama i postupcima za njezino suzbijanje putem javne kampanje	29
6. preporuka: Oglasi pomažu u borbi protiv mržnje	30
7. preporuka: Stvaranje objedinjene platforme na razini EU-a s informacijama, resursima, mjerama i sustavima potpore u vezi s mržnjom	31
8. preporuka: Uspostava neovisnog povjerenstva	32
9. preporuka: Pouzdanost, činjenice i transparentnost: provjera i pojašnjenje financiranja informacija	32
10. preporuka: Europa vas upoznaje: participativni mediji za građane	33
11. preporuka: Uništiti iluzije: promicanje različitih perspektiva na društvenim mrežama	33
12. preporuka: Borba protiv anonimnosti na internetu radi suzbijanja mržnje	34
13. preporuka: Kartica EU-a za sigurno surfanje	34

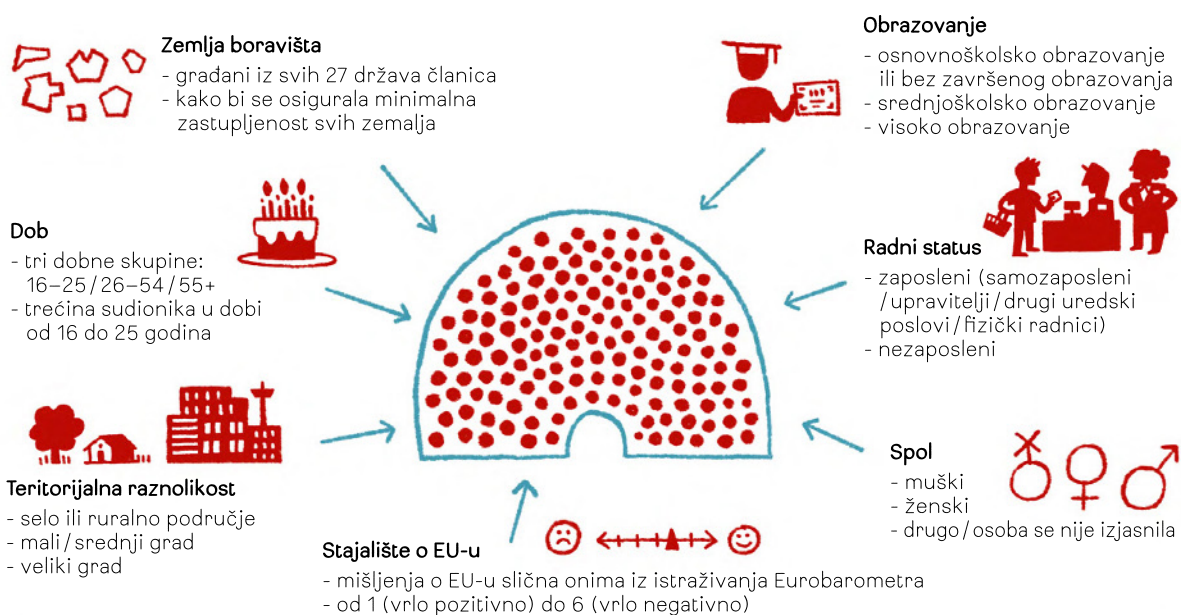
14. preporuka: Moderiranje upotrebom umjetne inteligencije: zaštita društvenih mreža od govora mržnje.....	34
15. preporuka: Širenje kulture vođenja rasprava u školama po uzoru na panele građana i građanki.....	35
16. preporuka: Jačanje socijalnih i emocionalnih vještina djece i mladih radi prevencije mržnje.....	36
17. preporuka: Edukacija o nenasilnoj komunikaciji za svaku generaciju i svaku naciju.....	36
18. preporuka: Uspostava europskih panela građana i građanki za mlade (u dobi od 16 do 25 godina) za suzbijanje mržnje.....	37
19. preporuka: Razvoj volonterskih građanskih službi u lokalnim zajednicama za odrasle.....	37
20. preporuka: Pomoći pri ponovnom pronalaženju smisla života.....	37
21. preporuka: U potrazi za ljudima: borba protiv društvene nejednakosti radi suzbijanja mržnje u EU-u.....	38

Sažetak

EUROPSKI PANEL GRAĐANA I GRAĐANKI: KAKO FUNKCIONIRA?

KRITERIJI ZA ODABIR SKUPINE KOJA ODRAŽAVA RAZNOLIKOST EU-A

EUROPSKI PANEL GRAĐANA I GRAĐANKI

SUZBIJANJE MRŽNJE U DRUŠTVU

KAKO PRISTUPITI PROBLEMU MRŽNJE I POVEĆATI UZAJAMNO POŠTOVANJE U NAŠEM DRUŠTVU?

PANEL GRAĐANA I GRAĐANKI: SASTANCI

PLENARNI SASTANCI

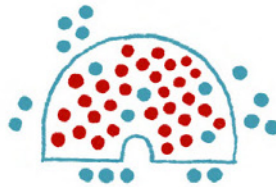
FACILITATORI I MODERATORI

- vodili rasprave na sva tri sastanka
- moderirali rasprave u malim skupinama i na plenarnim sastancima

PROMATRAČI

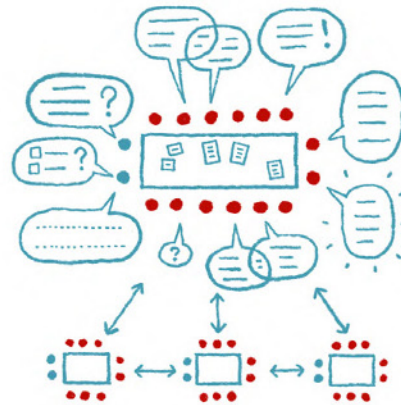
- rad panela promatrali su istraživači, novinari i predstavnici organizacija civilnog društva

UPRAVLJAČKI ODBOR

- činili su ga predstavnici Europske komisije, tim za rasprave (stručnjaci koji su pomogli u planiranju rasprava, utvrđivanju metodologije i moderiranju) i timovi za praktičnu organizaciju
- osmislio, organizirao, nadgledao i upravljao panelom

RADNE SKUPINE

USMENI PREVODITELJI

- prevodjenje na sva 24 službena jezika EU-a

ODBOR STRUČNJAKA

- osam vanjskih stručnjaka i jedan stručnjak Komisije
- dijelili stručno znanje
- doprinijeli sastavljanju informativnih materijala i provjeri činjenica
- pomogli u strukturiranju rasprava i odabiru govornika

PRVI SASTANAK

DRUGI SASTANAK

TREĆI SASTANAK 3

PREPORUKE

PROSLJEĐIVANJE PREPORUKA

- građani prosljeđuju preporuke Europskoj komisiji

DALJNJE MJERE I POVRATNE INFORMACIJE

- Europska komisija uzima u obzir preporuke u oblikovanju politika

PREPORUKE

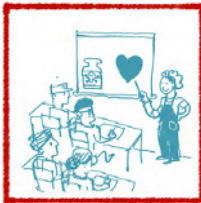
1 jedna definicija na razini Europe: kriminalizacija govora mržnje

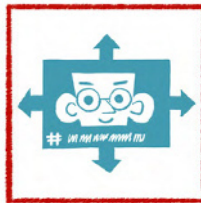
2 europski protokol za djelotvoran odgovor na prijave zločina iz mržnje

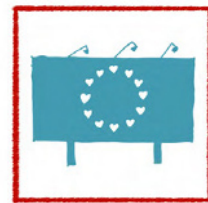
3 nacionalni uredi za suzbijanje mržnje u državama članicama

4 edukacija o toleranciji

5 informiranje javnosti o mržnji i postojećim mjerama i postupcima za njezino suzbijanje

6 oglašavanje u svrhu borbe protiv mržnje

7 uspostava platforme na razini EU-a na kojoj su objedinjene informacije, resursi, mjere i sustavi potpore u vezi sa suzbijanjem mržnje

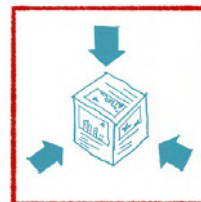
8 uspostava neovisnog povjerenstva

9 pouzdanost, činjenice i transparentnost: provjeravanje i pojašnjenje financiranja medija

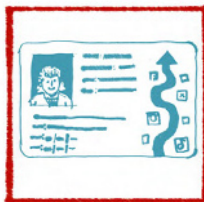
10 Europa u službi građana: participativni mediji za građane

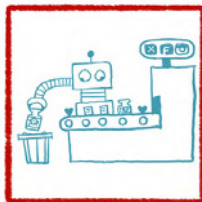
11 širenje vidika: promicanje različitih perspektiva na društvenim mrežama

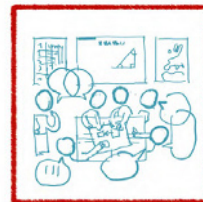
12 borba protiv anonimnosti na internetu radi suzbijanja mržnje

13 kartica EU-a za sigurno surfanje

14 moderiranje umjetne inteligencije: suzbijanje govora mržnje na društvenim mrežama

15 organiziranje debata u školama po uzoru na panele građana i građanki

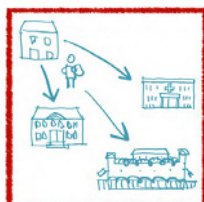
16 jačanje socijalnih i emocionalnih vještina djece i mladih radi prevencije mržnje

17 edukacija pripadnika svih generacija i naroda o nenasilnoj komunikaciji

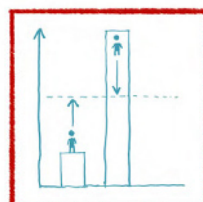
18 organizacija panela građana i građanki za mlade (u dobi od 16 do 25 godina) na temu suzbijanja mržnje

19 organizacija volonterskih aktivnosti za odrasle u lokalnim zajednicama

20 pomoć pri reintegraciji u zajednicu

21 briga o drugima: borba protiv socijalne nejednakosti radi suzbijanja mržnje u EU-u

UVOD

1. Uvod

Europska unija u svoje je osnivačke ugovore ⁽¹⁾ uvrstila vrijednosti poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Mržnja i netolerancija u svim oblicima nespojive su s tim temeljnim pravima i vrijednostima jer potkopavaju demokraciju i koheziju našeg društva. Ipak, Europa se danas suočava sa zabrinjavajućim porastom govora mržnje i zločina iz mržnje. Iako nije jednostavno doći do točnih podataka o razmjeru fenomena mržnje, vrlo je vjerojatno da je on uvelike podcijenjen. Uzimajući u obzir te izazove, EU već aktivno provodi politike za borbu protiv mržnje u svim njezinim oblicima i nastoji pojačati mjere za njezino suzbijanje.

Europska komisija i Visoki predstavnik EU-a za vanjske poslove donijeli su 6. prosinca 2023. zajedničku komunikaciju pod nazivom „Nema mjesta za mržnju: Europa ujedinjena protiv mržnje” ⁽²⁾. U toj se komunikaciji poziva na stvaranje otvorenog, paneuropskog prostora za dijalog u kojem građani iz cijelog EU-a mogu raspravljati o tome kako prevladati mržnju i podjele i njegovati zajedničke europske vrijednosti jednakosti, poštovanja ljudskih prava i dostojanstva.

Nakon objave te komunikacije Europska komisija preuzela je inicijativu organiziranja europskog panela građana i građanki na temu suzbijanja mržnje u društvu u prvoj polovini 2024. Na tom se panelu okupilo 150 nasumično odabranih građana i građanki iz svih 27 država članica EU-a koji su sudjelovali na tri rasprave održane 5. – 7. travnja, 26. – 28. travnja i 17. – 19. svibnja, kako bi odgovorili na sljedeće pitanje: **„Kako pristupiti problemu mržnje i povećati uzajamno poštovanje u našem društvu?”**.

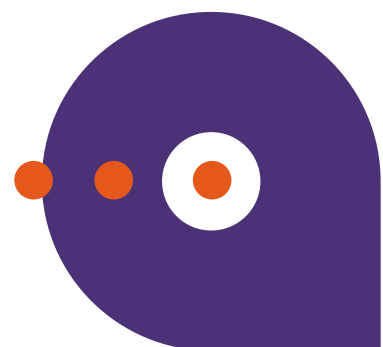
Mržnja i njezine posljedice složena su tema. Može varirati od vrlo suptilnih oblika do onih mnogo izraženijih. Mržnja može biti osjećaj koji zadržavamo u sebi, ali može dovesti i do nasilja (kao što je ono potaknuto nasilnim ekstremističkim ideologijama). Može poprimiti različite oblike: od verbalnog zlostavljanja ili uvreda do maltretiranja, uznemiravanja, dezinformacija koje prikazuju manjine u lošem i nepovoljnom svjetlu, prijetnji ili poziva na nasilje, sve do fizičkog nasilja ili čak ubojstva. Uz pomoć informativnih materijala, doprinosa stručnjaka i rasprava na plenarnim sastancima i u radnim skupinama građani i građanke koji su sudjelovali u ovom panelu utvrdili su moguće mjere politike i relevantne dionike/stranke koje treba uključiti na više razina kako bi se suzbila mržnja u društvu. Na europskom panelu građana i građanki o suzbijanju mržnje u društvu izrađena je i donesena 21 preporuka, koje su u cijelosti predstavljene u Prilogu ovom izvješću.

Nakon sastanaka panela od sudionika je zatraženo da u okviru evaluacije postupka ispune anketu o svojem iskustvu na panelu. Dio rezultata te ankete naveden je u ovom izvješću.

Daljnji koraci povezani s tom 21 preporukom detaljnije će se opisati u izvješću građana i građanki, službenom dokumentu koji će donijeti Kolegij povjerenika, zajedno s budućim inicijativama politike. Organizirat će se i susret na kojem će se sudionicima panela objasniti ti daljnji koraci. U međuvremenu će se u ovom izvješću sažeti glavne značajke tog europskog panela građana i građanki te pojasniti njegov metodološki okvir, način na koji su se vodile rasprave, rezultati tri sastanka i rezultati ankete za sudionike.

⁽¹⁾ https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/founding-agreements_hr

⁽²⁾ Europska komisija (2023.), Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću – Nema mjesta za mržnju: Europa ujedinjena protiv mržnje, JOIN(2023) 51 (https://commission.europa.eu/document/c60c451c-ccd2-406a-be3a-ef65123f2bb6_en).

METODOLOŠKI OKVIR

2. Metodološki okvir

2.1. Nasumičan odabir i demografski sastav panela

Kako bi se primijenio pravedan, dosljedan i pouzdan pristup koji što bolje odražava raznolikost europskog društva, u potrazi za sudionicima europskog panela građana i građanki primijenjene su metode nasumičnog odabira.

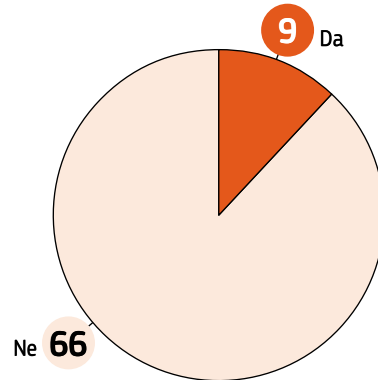
Potragu za sudionicima provele su agencije Harris Interactive i Sortition Foundation. Agencija Harris Interactive tražila je sudionike nasumičnim pozivanjem telefonskih brojeva. Na sudjelovanje u panelu pristalo je 245 osoba, od kojih je 150 nasumično odabrano na temelju različitih kriterija (koji su opisani u nastavku), a njih 50 uvršteno je na prvi popis rezervnih sudionika u slučaju da neki sudionici odustanu. Agencija Sortition Foundation izradila je drugi popis rezervnih sudionika. Usredotočila se na građane i građanke koji su obično nedovoljno zastupljeni, posebno na mlade i stanovnike područja s niskim prihodima, i kandidate za sudjelovanje tražila uživo.

Tablica 1: Demografski sastav panela – nacionalno podrijetlo

Zemlja	Ciljani broj sudionika	Stvarni broj sudionika		
		Prvi sastanak	Drugi sastanak	Treći sastanak
Austrija	4	5	5	5
Belgija	5	5	5	2
Bugarska	4	2	2	2
Hrvatska	2	2	2	2
Cipar	2	1	1	1
Češka	5	3	3	3
Danska	3	3	3	3
Estonija	2	2	2	2
Finska	3	3	3	3
Francuska	15	15	14	15
Njemačka	19	19	19	19
Grčka	5	5	4	4
Mađarska	5	6	6	6
Irska	3	3	3	2
Italija	15	15	15	15
Latvija	2	2	2	2
Litva	2	2	2	2
Luksemburg	2	2	2	2
Malta	2	2	2	2
Nizozemska	6	7	7	7
Poljska	10	9	9	9
Portugal	5	5	5	5
Rumunjska	7	6	6	6
Slovačka	3	3	3	3
Slovenija	2	2	2	2
Španjolska	12	13	13	13
Švedska	5	5	5	5
Ukupno	150	147	145	145

Tablica sadržava pregled željenog broja građana i građanki iz država članica EU-a (kvote prema zemlji) i stvarnog broja sudionika po sastanku. Cilj je bio da države članice budu zastupljene razmjerno broju stanovnika, a da pritom svaka ima najmanje dva predstavnika. Drugim riječima, za zemlje s velikim brojem stanovnika kao što je Njemačka ciljni broj sudionika bio je visok (19 građana i građanki), dok su iz Malte i Luksemburga pozvana dva građana ili građanke u skladu s načelom regresivne proporcionalnosti. Broj sudionika sastanaka općenito je bio zadovoljavajući i u skladu s postavljenim ciljevima. Ciljevi su ostvareni za 22 od 27 država članica, a ostale države članice tome su bile vrlo blizu. Od 150 građana i građanki koji su činili panel njih 147 sudjelovalo je na barem jednom od tri sastanaka.

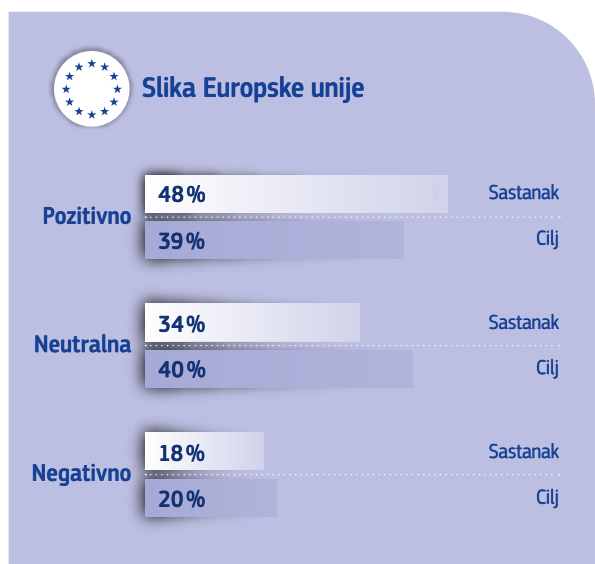
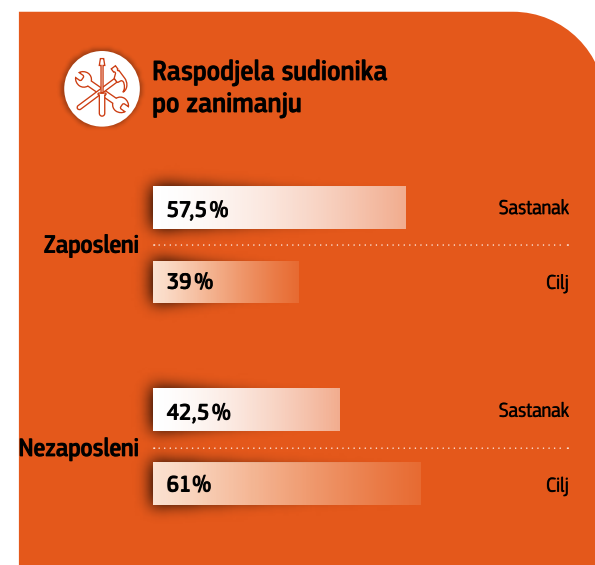
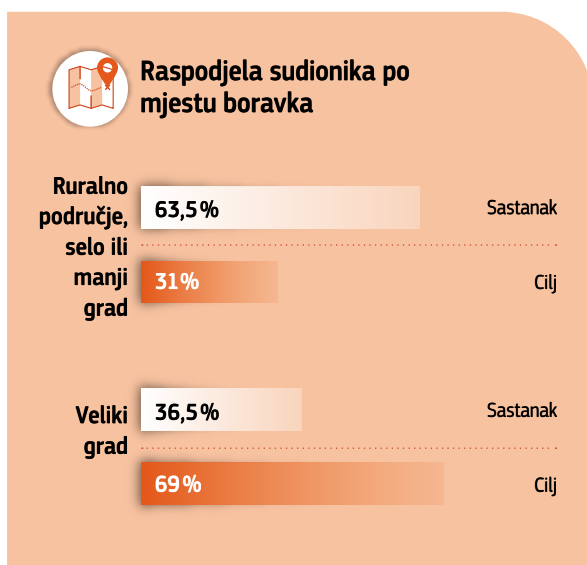
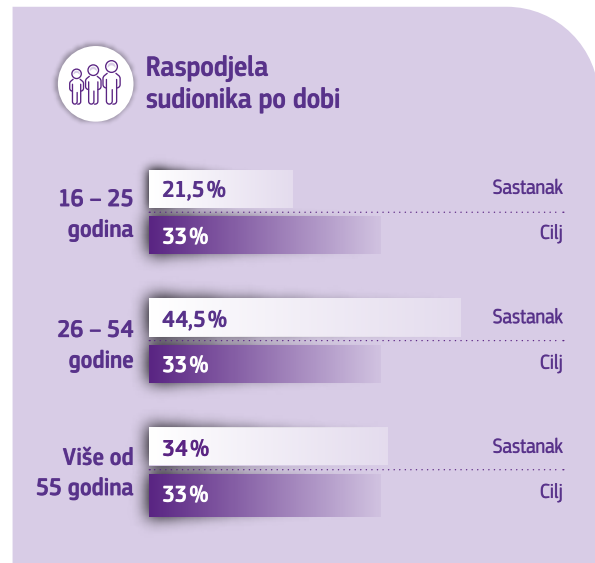
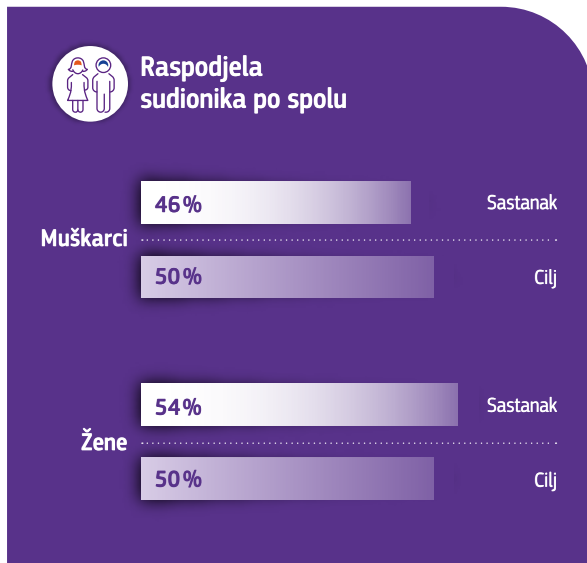
Slika 1: Odgovori na pitanje iz ankete „Jeste li ikad prije bili uključeni u postupak sudjelovanja građana?“ (n = 74)

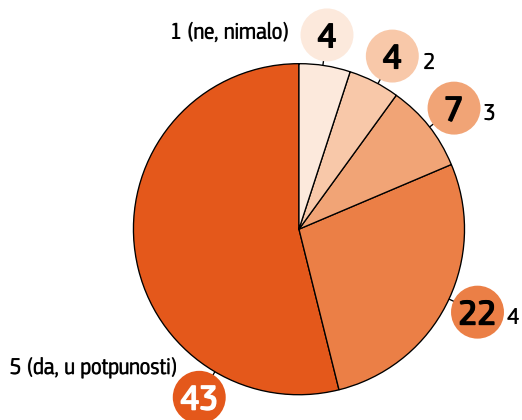
Kako bi panel što bolje odražavao raznolikost stanovništva EU-a i kako bi se zastupile tradicionalno nedovoljno zastupljene skupine, ciljani broj sudionika definiran je u skladu sa sljedećim sociodemografskim značajkama, a stvarni broj sudionika odnosi se na 147 građana i građanki koji su sudjelovali na najmanje jednom sastanku.

Slika 2: Ciljni i stvarni broj sudionika po sastanku prema pet sociodemografska kriterija

Slika 3: Odgovori na pitanje iz ankete „Smatrate li da je panel građana i građanki dobro odražavao raznolikost stanovništva EU-a?“ (n = 80)

2.2. Tijek rada panela

Europski panel građana i građanki o suzbijanju mržnje u društvu obuhvaćao je tri sastanka s različitim ciljevima. Svaki sastanak nadovezivao se na rezultate prethodnog kako bi se konsenzusom došlo do skupa preporuka koje će se uputiti Europskoj komisiji.

Na prvom sastanku, održanom uživo u Bruxellesu od 5. do 7. travnja 2024., sudionicima je predstavljen problem mržnje u društvu te su se oni međusobno upoznali i stvorili atmosferu zajedništva i povjerenja. Saslušali su početna izlaganja stručnjaka, a zatim su trebali utvrditi pokretače i uzroke mržnje kako bi došli do zajedničkog poimanja problema. Vanjski govornici podijelili su svoja iskustva s mržnjom, povezujući životne priče sa širim razmišljanjima o borbi protiv mržnje u društvu.

S obzirom na osjetljivu, emocionalnu i potencijalno traumatičnu prirodu teme o kojoj se raspravljalo, Noga Arikha, filozofkinja i humanistička znanstvenica, imenovana je osobom od povjerenja. Građani i građanke pozvani su da joj se obrate ako to bude potrebno.

Drugi sastanak, održan putem interneta od 26. do 28. travnja 2024., bio je usmjeren na detaljnije istraživanje te teme. Glavni mu je cilj bio potaknuti razmjenu ideja i mišljenja među sudionicima, utvrditi u čemu se građani slažu, a u čemu ne te odrediti potencijalna područja za početak borbe protiv mržnje u društvu. Među dobrovoljcima iz svih radnih skupina nasumično su odabrani građani koji su prije trećeg sastanka izradili dokument sa sažetkom stajališta panela o uzrocima i pokretačima mržnje, pod nazivom „definicija problema”.

Treći i posljednji sastanak, održan uživo u Bruxellesu od 17. do 19. svibnja 2024., bio je posvećen izradi preporuka na temelju ideja i uvida s prva dva sastanka i dodatnih informacija vanjskih stručnjaka. Sudionici su na kraju izradili 21 preporuku o suzbijanju mržnje u društvu, koje su predane Europskoj komisiji i u cijelosti predstavljene u Prilogu ovom izvješću.

2.3. Metode sudjelovanja

2.3.1 Od plenarnih sastanaka do radnih skupina

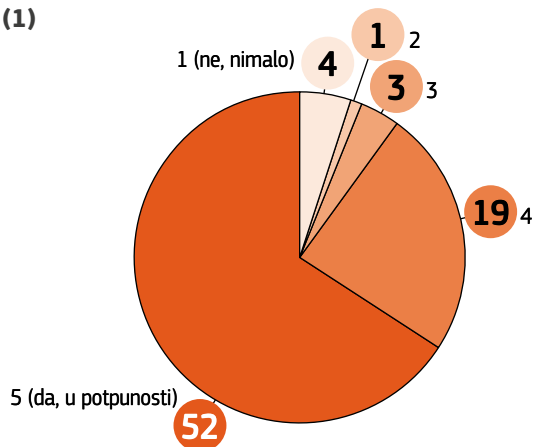
Svaki sastanak osmišljen je tako da se potakne interakcija među sudionicima i svakome omogućiti da izrazi svoje mišljenje. Na temelju prokušane metodologije osmišljene tijekom prethodnih europskih panela građana i građanki, Europska komisija je, uz potporu tima stručnjaka za deliberativnu demokraciju (dalje u tekstu „tim za rasprave”), ponovno potvrdila važnost pružanja različitih formata rasprave.

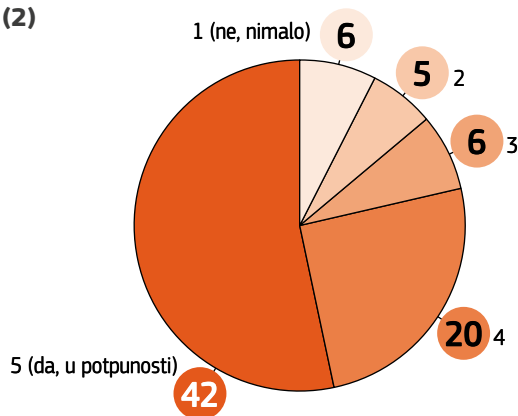
Na plenarnim sastancima građani i građanke mogli su čuti mišljenja stručnjaka i svjedočanstva gostiju te su svim sudionicima mogli predstaviti rezultate rasprava svojih radnih skupina na 24 jezika. Na sastancima u manjim skupinama s 50 do 75 sudionika građani i građanke imali su priliku podijeliti svoja saznanja i primiti konkretne povratne informacije od niza stručnjaka. Radne skupine, najčešće s 12 sudionika, bile su sastavljene tako da se omogući dovoljna geografska raznolikost, pri čemu su bile zastupljene i veće i manje države i najviše pet jezika. Te manje skupine potaknule su interakciju i pomogle građanima i građankama da se bolje upoznaju i steknu povjerenje jedni u druge. U skladu s temeljnim načelom europskog panela građana i građanki svi su sudionici mogli govoriti na materinskom jeziku i bilo je omogućeno usmeno prevođenje.

Slika 4: Odgovori na pitanje iz ankete „Smatrate li da su se tijekom rasprava radne skupine vaši stavovi uvažavali?“ (n = 79) i pitanje „Smatrate li da je vaše mišljenje općenito doprinijelo radu vaše radne skupine?“ (n = 79)

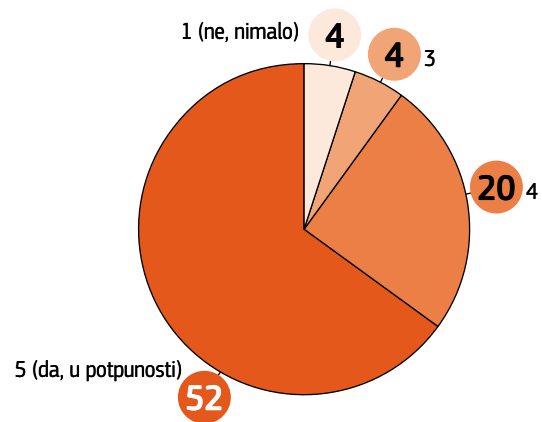
(1)

(2)

Slika 5: Odgovori na pitanje iz ankete „Jeste li općenito zadovoljni svojim iskustvom na panelu građana i građanki?“ (n = 80)

2.3.2 Vođenje i moderiranje rasprava

Tri glavna moderatora vodila su sudionike tijekom cijelog panela i usmjeravala rasprave na plenarnim sastancima. Informirali su sudionike o općem cilju panela, metodologiji sastanaka i organizacijskim aspektima. Osim toga, vodili su rasprave među govornicima, omogućili pravedno i nepristrano prenošenje znanja tijekom rasprava i moderirali pitanja i odgovore između stručnjaka i građana. Nadalje, objedinili su sve rezultate na završnim plenarnim raspravama u okviru svakog sastanka. Glavni moderatori bili su:

- Constantin Schäfer (ifok)
- Camille Dobler (Missions Publiques)
- Yves Mathieu (Missions Publiques).

Građani i građanke radili su u 12 radnih skupina, a svakoj su pomagala dva člana tima za rasprave: iskusni facilitator i pomoćni facilitator. Uloga facilitatora bila je voditi rasprave u radnim skupinama na materinskom ili engleskom jeziku i omogućiti neometan tijek rada. Njihove su zadaće bile:

- poticati prijateljsku atmosferu i uzajamno poštovanje kako bi svi sudionici mogli doprinijeti raspravi
- informirati građane o procesu i usmjeravati rad u skupinama
- pobrinuti se da radne skupine ostvare svoje ciljeve, tj. pomoći građanima da prepoznaju razlike u mišljenjima i konflikte i potaknuti ih na raspravu i postizanje konsenzusa
- mjeriti vrijeme, bilježiti i konsolidirati rezultate rasprava u višejezičnim i međusobno povezanim radnim dokumentima

- prosljeđivati upite građana iz radnih skupina timu za podršku ili stručnjacima, npr. prikupljanjem neriješenih primjedbi ili pitanja
- sudjelovati na informativnim sastancima s timom za rasprave.

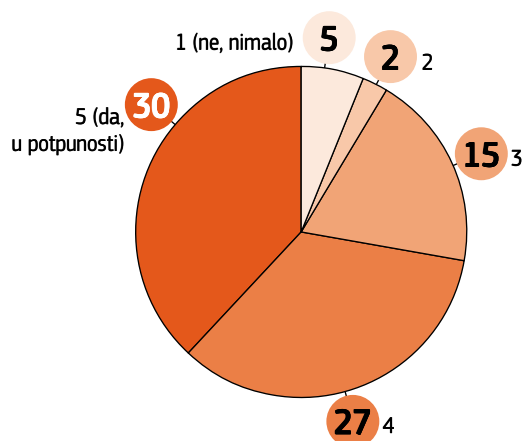
Svi facilitatori i pomoćnici slijedili su zajedničke upute iz vodiča za moderiranje i uvodnog dokumenta (jedan po sastanku). Sudjelovali su na tri posebna informativna sastanka i obuci prije svakog sastanka.

2.4. Kolektivni rezultati

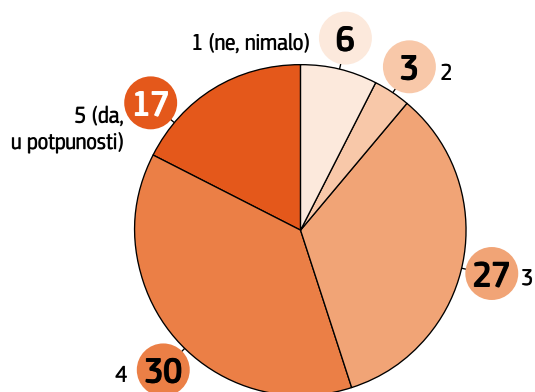
Na tri sastanka građani i građanke izradili su 21 preporuku za suzbijanje mržnje u društvu, čemu je prethodila definicija problema. Ti su rezultati u cijelosti predstavljeni u Prilogu ovom izvješću. Radi bolje preglednosti preporuke su predstavljene u pet tematskih područja:

- sustav za odgovor na zločine iz mržnje i govor mržnje
- uloga medija i politike
- digitalna tehnologija
- obrazovanje
- građansko sudjelovanje i socijalna uključenost.

Slika 6: Odgovori na pitanje iz ankete „Smatrate li da je panel građana i građanki u svoje konačne preporuke uključio stajališta svih sudionika?” (n = 79)

Slika 7: Odgovori na pitanje iz ankete „Smatrate li da će preporuke panela građana i građanki imati konkretan utjecaj?” (n = 80)

2.5. Upravljanje i znanje

2.5.1 Upravljački odbor

Upravljački odbor osmislio je, organizirao i koordinirao europski panel građana i građanki. Sastajao se jednom tjedno kako bi postigao dogovor o konceptualnim i organizacijskim pitanjima, među ostalim o metodološkom, komunikacijskom, logističkom i proračunskom aspektu, i pobrinuo se da postupak rasprave ima konkretan utjecaj na oblikovanje politika. Odbor se sastojao od predstavnika Europske komisije i konzorcija ugovornih suradnika.

Konzorcij ugovornih suradnika zajednički je osmislio i proveo tu novu generaciju europskih panela građana i građanki. Konkretno, okupio je stručnjake koji su pomogli osmisliti i voditi postupak rasprave, iskoristili svoje znanje i iskustvo kako bi utvrdili nadležnost panela, sveukupni postupak sudjelovanja i metodologiju svakog sastanka te osnovali savjetodavni odbor stručnjaka.

2.5.2 Odbor stručnjaka

Uključivanje odbora stručnjaka iz različitih područja (psihologija, obrazovanje, novinarstvo, lingvistika itd.) pridonijelo je integritetu postupka rasprave jer je zajamčena kvaliteta, objektivnost, raznolikost i razumljivost informacija koje su podijeljene sa sudionicima panela. Stručnjaci su pomogli i u analizi rezultata i organiziranju sastanaka tako da se rasprave smisleno nastavljaju jedna na drugu na temelju doprinosa građana i građanki.

Među njihovim zadaćama bila je izrada informativnog paketa za sudionike, potkrepljivanje rasprava znanjem o politikama zajedno s upravljačkim odborom, prepoznavanje slabih točaka i problema u raspravama, provjera činjenica, odgovaranje na pitanja građana i građanki i dijeljenje stručnog znanja o temi mržnje tijekom plenarnih sastanaka i sastanaka manjih skupina. Stručnjaci su preporučili i nekoliko vanjskih govornika koji su nadopunili njihovo znanje i poticali sudionike da na sastancima podijele svoja osobna ili tuđa iskustva.

Odbor stručnjaka sastojao se od osam članova koje je odabrao upravljački odbor na temelju sljedećih kriterija: stručno znanje u raznim područjima relevantnima za suzbijanje mržnje u društvu; sposobnost razumijevanja, uvažavanja i prenošenja raznih mišljenja o toj temi te raznolikost u smislu spola, nacionalnosti, discipline i profesionalne pripadnosti. Uz to je jedan predstavnik Europske komisije informirao sudionike o politici EU-a.

Članovi odbora stručnjaka bili su:

- **Arun Mansukhani** – klinički psiholog
- **Daris Lewis Recio** – službenik za pravna pitanja i politiku u Equinetu
- **Federico Faloppa** – profesor sociolingvistike na Sveučilištu u Readingu
- **Jelena Jovanović** – koordinatorica međukluba Europskog parlamenta za borbu protiv rasizma i promicanje raznolikosti
- **Manos Tsakiris** – profesor psihologije na Sveučilištu u Londonu
- **Nesrine Slaoui** – neovisna novinarka i autorica
- **Robin Sclafani** – direktorica CEJI-ja – Doprinos Židova uključivoj Europi
- **Tommaso Chiamparino** – službenik za politiku u Glavnoj upravi za pravosuđe i zaštitu potrošača.

2.5.3 Centar za znanje i informacije

Centar za znanje i informacije osnovan je kako bi se odgovorilo na pitanja i zahtjeve za pojašnjenja koje tijekom rasprava izraze sudionici. Centar za znanje i informacije uključivao je članove odbora stručnjaka, a na trećem sastanku i stručnjake iz Europske komisije, od kojih se tražilo da odgovore na pitanja iz svojih područja politike. Centar za znanje i informacije tijekom tri sastanka europskog panela građana i građanki u pisanom je obliku odgovorio na više od 50 pitanja građana, a za treći sastanak izradio je pisanu informativnu obavijest. Kratko je intervenirao i u rad 12 radnih skupina kako bi razjasnio pitanja tijekom izrade preporuka.

2.5.4 Govornici

Osim članova odbora stručnjaka pozvano je i nekoliko dionika i vanjskih stručnjaka koji su iznijeli svoja stajališta i iskustva u vezi s raznim oblicima i posljedicama mržnje u društvu i odgovorili na pitanja građana i građanki. Odbor stručnjaka pobrinuo se za to da znanje preneseno građanima i građankama bude uravnoteženo, relevantno za njihove potrebe i zahtjeve i da u dovoljnoj mjeri predstavlja glavna stajališta oblikovatelja politika i dionika u EU-u. To je bio prvi put da su na europskom panelu građana i građanki sudjelovali predstavnici civilnog društva kako bi podijelili svoja iskustva s mržnjom. Svi su govornici navedeni u nastavku.

Tablica 2: Popis govornika na svakom sastanku

	Ime i organizacija	S1	S2	S3
Europska komisija	Dubravka Šuica, potpredsjednica za demokraciju i demografiju			YES
	Colin Scicluna, voditelj kabineta potpredsjednice Dubravke Šuice			YES
	Anna Gallego Torres, glavna direktorica Glavne uprave za pravosuđe i zaštitu potrošača	YES		YES
	Dana Spinant, glavna direktorica Glavne uprave za komunikaciju	YES		YES
	Irena Moozova, zamjenica glavne direktorice za međunarodnu dimenziju pravosudnih politika, vladavinu prava i ravnopravnost, Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača		YES	
	Richard Kuehnel, direktor za predstavništva i komunikaciju u državama članicama, Glavna uprava za komunikaciju		YES	
	Ingrid Bellander Todino, načelnica Odjela za politiku o temeljnim pravima, Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača			YES
	Lutz Güllner, načelnik Odjela za integritet informacija i borbu protiv inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama (FIMI), Europska služba za vanjsko djelovanje			YES
	Louisa Klingvall, vršiteljica dužnosti načelnika Odjela za međunarodne poslove i protok podataka, Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača			YES
	Gaëtane Ricard-Nihoul, zamjenica načelnika Odjela za dijaloge s građanima, Glavna uprava za komunikaciju			YES
	Menno Cox, voditelj sektora za globalne aspekte digitalnih usluga, Glavna uprava za komunikacijske mreže, sadržaje i tehnologije		YES	
	Daria Arlavi, službenica za politiku, Glavna uprava za obrazovanje, mlade, sport i kulturu			YES
	Tommaso Chiamparino, službenik za politiku, Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača			YES
	Harry Panagopulos, pravni službenik za demokraciju, građanstvo Unije i slobodno kretanje, Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača			YES
Martin Sacleux, službenik za politiku, Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača			YES	
Vanjski govornici	David Martin Abanades, lokalni policijski inspektor, Španjolska		YES	
	Milena Angelova, suizvjestiteljica za temu „Nema mjesta za mržnju: Europa ujedinjena protiv mržnje”, Europski gospodarski i socijalni odbor			YES
	Margarita S. Ilieva, stručnjakinja za međunarodno pravo o ljudskim pravima, Vijeće Europe		YES	
	Kuany Kliir, voditelj projekta, Odjel za obrazovanje o globalnom građanstvu i miru, UNESCO		YES	
	Cristian Pîrvulescu, izvjestitelj za temu „Nema mjesta za mržnju: Europa ujedinjena protiv mržnje”, Europski gospodarski i socijalni odbor		YES	
	Emanuela Pisano, voditeljica projekata EU-a u Skupštini europskih regija			YES
	Pasquale Quaranta, novinar i urednik za raznolikost, GEDI Gruppo Editoriale		YES	
	Valérie Rosoux, direktorica istraživanja, FNRS, i profesorica, UCLouvain		YES	
	Willem Wagenaar, istraživač, Zaklada Anne Frank		YES	
Juliana Wahlgren, stručnjakinja, Europska mreža za borbu protiv siromaštva		YES		
Svjedočanstva aktera civilnog društva	Kamil Goungor, službenik za podršku politikama i pokretima, Europska mreža centara neovisnog življenja	YES		
	Sacha Guttmann, student, ULB, i službenik za zastupanje, CEJI – Doprinosa židova uključivoj Europi	YES		
	Mireille-Tsheusi Robert, predsjednica udruge Bamko asbl	YES		
	Fabian Wichmann, osoba odgovorna za vođenje predmeta, EXIT Deutschland	YES		

2.6. Promatrači

Rad europskog panela građana i građanki mogli su pratiti i promatrači. Time se nastojala postići transparentnost i vidljivost tog inovativnog demokratskog formata, a ujedno građanima omogućiti da se osjećaju sigurno, što je neophodno za stvaranje atmosfere povjerenja koja pogoduje raspravi. Promatračima je bilo dopušteno prisustvovati raspravama na plenarnim sastancima i u radnim skupinama, a u svakoj radnoj skupini smjela su biti najviše tri promatrača.

Panel su pratili i interni promatrači iz organizacijskih partnera i institucija (npr. interno osoblje Europske komisije i drugih institucija i tijela EU-a). Među vanjskim promatračima bili su istraživači (sa sveučilišta ili iz skupina za strateško promišljanje), akteri civilnog društva i ostali dionici. Uz pristanak građana i građanki vanjski promatrači mogli su ih intervjuirati isključivo za potrebe istraživanja i ako to nije ometalo panel.

UKLJUČIVANJE VEĆEG BROJA GRAĐANA

3. Uključivanje većeg broja građana

3.1. Platforma za građanski angažman

Platforma za građanski angažman je internetski alat koji široj javnosti omogućuje da iznese svoje mišljenje o pitanju kojim su se bavili članovi europskog panela građana i građanki. Uspostavljena je kako bi se javnost intenzivnije uključila u rasprave o pojedinim temama i kako bi se doprinijelo radu panela i povezanim budućim politikama. Na toj platformi, koja se temelji na softveru otvorenog koda Decidim, građani mogu poslati svoje ideje i rješenja na bilo kojem od 24 jezika EU-a. Osim toga, mogu ostavljati komentare i tako sudjelovati u interaktivnim raspravama, odgovarati na prijedloge drugih korisnika, slati povratne informacije i zajednički usavršavati ideje.

Europska komisija pokrenula je 22. travnja 2024. internetsku raspravu o suzbijanju mržnje u društvu ⁽³⁾. Tijekom sastanaka europski panel građana i građanki imao je priliku čuti glavne informacije koje su korisnici naveli na platformi. To je uključivalo saznanja o raznim aspektima kao što su informiranje, obrazovanje i inicijative za izgradnju empatije u cijelom EU-u. Šire sudjelovanje građana EU-a putem te platforme pomoglo je da se u raspravama uzmu u obzir i druga gledišta, što je nadahnulo i poboljšalo rad panela. Svi doprinosi s platforme uključeni su u rasprave panela i uzeti u obzir pri pripremi budućih politika.

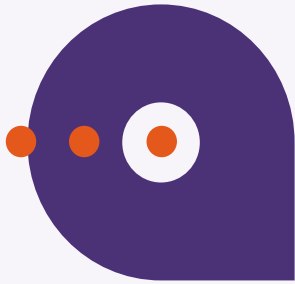
3.2. Komunikacijska strategija

Komunikacijska strategija za europski panel građana i građanki o suzbijanju mržnje u društvu osmišljena je tako da se maksimalno poveća informiranost i angažman višedimenzionalnim pristupom, tj. kombiniranjem kampanja na društvenim mrežama, informativnog sadržaja koji su objavljivali *influenceri* i novinari, izravnog informiranja na događanjima i snimanja dokumentarnog filma.

Kampanje na društvenim mrežama ponajprije su bile usmjerene na privlačenje korisnika na novu platformu za građanski angažman (CEP) i na informiranje o tekućim sastancima panela. Ukupno 40 *influencera* i novinara pozvano je da stvaraju i dijele sadržaj, čime se povećao doseg kampanje i potaknuo interes javnosti za rad panela. Taj je pristup potaknuo angažman i poboljšao informiranosti o panelu u cijeloj Europskoj uniji (približno 22 milijuna ljudi pogledalo je 272 objave na internetu).

Među najvažnijim sadržajima bio je dokumentarni film [DODATI POVEZNICU], čiji je cilj bio na zanimljiv i neposredan način prikazati aktivnosti europskog panela građana i građanki.

⁽³⁾ Platforma za građanski angažman dostupna je [ovdje](#).

EUROPEAN CITIZENS' PANEL
Tackling Hatred in Society

Session 1:

- 6-8th April
- 150 randomly-selected citizens met in Brussels for the first time and shared initial thoughts and ideas.

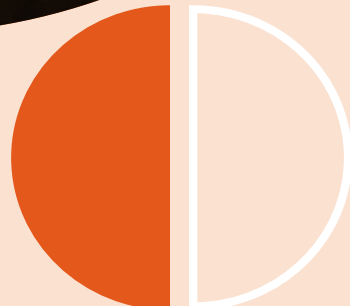
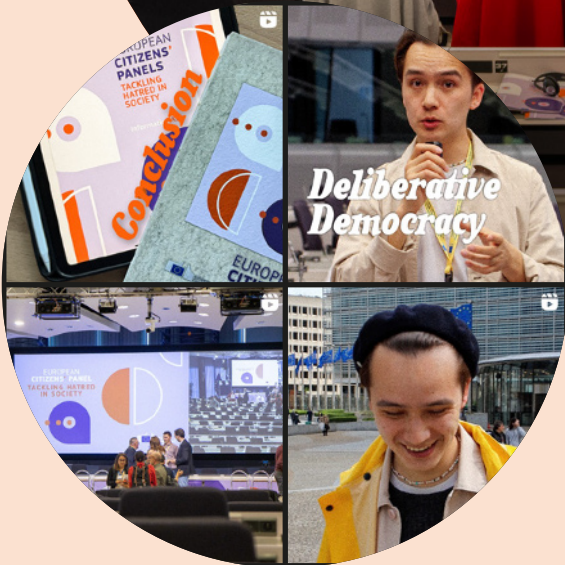
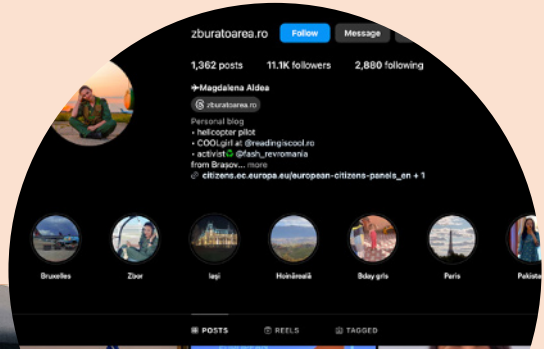
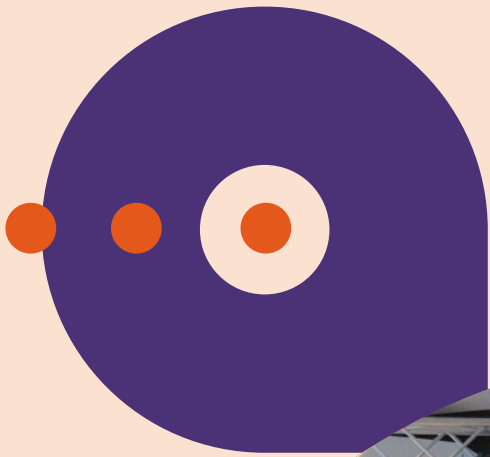
Session 2:

- 26-28th April
- Citizens meet online to continue debating.

Session 3:

- 17-19th May
- Panel reconvenes back in Brussels to draft the final recommendations.

PREPORUKE GRAĐANA I GRAĐANKI

4. Preporuke građana i građanki

4.1. Definicija problema i preporuke

Mi, europski panel građana i građanki o suzbijanju mržnje u društvu, sastavljen od 150 nasumično odabranih građana i građanki iz 27 država članica EU-a, tri smo vikenda raspravljali o tome kako se nositi s mržnjom u našem društvu. Naša su iskustva različita, ali imamo jednako poimanje tog problema. Ovaj panel svjestan je da mržnju u našem društvu izazivaju i perpetuiraju razni faktori i da na to utječe niz međusobno isprepletenih emocionalnih, društvenih i ekonomskih aspekata.

- **Sukobi i povijesno nasljeđe:** povijesni i aktualni sukobi mogu generacijama potpirivati mržnju. Svaki sukob, rat i geopolitička napetost u složenoj povijesti Europe bili su dio tog nesretnog ciklusa. Takve traume moramo osvijestiti i zaliječiti. Ne možemo dopustiti da mržnja koja niče iz sukoba unosi razdor i održava neprijateljstva.
- **Ekonomska i socijalna kriza:** nagle društvene i kulturne promjene produbljuju osjećaje gubitka i nepravde, a u takvim uvjetima mržnja lakše eskalira. Njezine mete mogu biti najrazličitije skupine i pojedinci, koje se krivi za ekonomsku i socijalnu krizu. Društveni, politički i ekonomski faktori nisu uzrok samo nejednakosti: mogu i uvelike olakšati širenje nesigurnosti i straha.
- **Politika i odgovornost:** političari i javne osobe imaju veliku odgovornost za suzbijanje mržnje. S druge strane, ako se okomljuju na određene etničke manjine, okorištavaju na podjelama i populizmu ili crpe utjecaj iz nacionalizma, tad su odgovorni za njezino širenje. Političke i javne osobe iz i izvan EU-a mogu pokušati govorom mržnje potaknuti teritorijalne pretenzije i delegitimirati demokraciju. Kad se prednost daje glasnim argumentima, a ne konstruktivnom diskursu i promišljanju, produbljuju se podjele i hrane ekstremna mišljenja i teorije zavjere.

- **Mediji, dezinformacije i odgovornost:** tradicionalni mediji i društvene mreže povećavaju podjele u društvu i potiču mržnju prema različitim skupinama, često radi profita. Tradicionalni mediji mogu namjerno dezinformirati javnost i širiti poruke pune mržnje, a na društvenim mrežama širenje govora mržnje i diskriminacije olakšavaju anonimnost i mogućnost manipulacije algoritmima. Te mreže služe kao kanali za širenje dezinformacija i održavanje stereotipa, posebno protiv žena i mladih, koji su često žrtve uznemiravanja na internetu. Situaciju pogoršava i to što društvene mreže i njihovi korisnici za to ne snose nikakvu odgovornost.
- **Mentalitet stada, predrasude i netolerancija:** želja da pripadamo određenoj društvenoj skupini i budemo „poput svih ostalih” dio je ljudske prirode. Ta želja katkad može biti tako snažna da dovede do mržnje i netolerancije, što uzrokuje podjele u društvu. Ta dinamika nepovjerenja i mržnje posebno pogađa pojedince i skupine koji su u ranjivom položaju zbog svojeg etničkog podrijetla, migracijskog statusa, vjeroispovijesti, roda, seksualne orijentacije, invaliditeta, obiteljskog statusa i socioekonomskih čimbenika. Nedostatak edukacije o različitim identitetima, kulturama, toleranciji, vođenju rasprava i komunikaciji, kao i nepouzdanost informacija na internetu, mogu produbiti nesporazume, ukorijeniti predrasude i u konačnici biti izvor mržnje.

Ti uzroci i pokretači mržnje utječu na sve aspekte našeg društva. Mi, građani i građanke 27 država članica Europske unije iz različitih sredina, smatramo da borba protiv mržnje u Europi i u cijelom svijetu mora biti prioritet. Naša je zajednička odgovornost sprečavati i reagirati na sve oblike mržnje na individualnoj, društvenoj i institucijskoj razini u skladu s našim zajedničkim vrijednostima i temeljnim pravima EU-a, a to su mir, sloboda i ravnopravnost. Stoga preporučujemo da se poduzmu mjere u više područja kako bi se zaštitila ta temeljna prava, spriječila diskriminacija, mržnja i sukobi, zaštitile najranjivije skupine i u konačnici stvorio EU u kojem su svima zajamčeni poštovanje i pravednost.

4.2. 21 preporuka za suzbijanje mržnje u društvu

Sustav za odgovor na zločine iz mržnje i govor mržnje – preporuke od 1. do 7.

1. preporuka:

Jedna definicija na razini Europe: kriminalizacija govora mržnje

Preporučujemo da Europska komisija osnuje raznoliku radnu skupinu koja bi ažurirala i proširila zajedničku definiciju nezakonitog govora mržnje kako bi se učinkovitije kriminaliziralo njegovo širenje. Postojeća definicija, koja je donesena 2008., odnosi se na rasizam i ksenofobiju, ali ne uključuje druge oblike mržnje, npr. diskriminaciju i socijalne predrasude prema osobama s invaliditetom ni diskriminaciju na temelju seksualne orijentacije, roda, dobi itd. Taj zastarjeli termin potrebno je hitno revidirati kako bi se uzelo u obzir uključive vrijednosti našeg suvremenog društva.

Zahvaljujući novoj i sveobuhvatnoj definiciji širenje nezakonitog govora mržnje postalo bi kazneno djelo, čije bi se počinitelje moglo kazneno goniti u svim državama članicama EU-a. Prilagodбом definicije zajamčit će se ujednačeno prepoznavanje i kažnjavanje svih oblika govora mržnje, što će ojačati naš angažman za uključivije društvo koje se temelji na poštovanju.

Kad bi se govor mržnje uvrstio na popis kaznenih djela u EU-u, bolje bi se zaštitile marginalizirane zajednice i očuvalo ljudsko dostojanstvo. Kako bi se postigla ravnoteža između temeljnih prava i potrebe za borbom protiv diskriminacije i mržnje, u ovoj se inicijativi nezakoniti govor mržnje razlikuje od slobode izražavanja.

Obrazloženje:

Promiče se socijalna kohezija: ažuriranje definicije tako da se obuhvate svi oblici govora mržnje doprinijet će izgradnji uključivog društva u kojem se svatko osjeća poštovano i cijenjeno. Time se promiče socijalna kohezija i smanjuju podjele uzrokovane nekontroliranim govorom mržnje.

Povećava se pravna jasnoća: jedinstvena definicija na razini svih država članica EU-a pomoći će u uklanjanju nedosljednosti i nedostataka u pravnoj zaštiti. Zahvaljujući tome osobe koje šire govor mržnje odgovarat će za svoja kaznena djela bez obzira na to gdje se nalaze u EU-u.

Štite se marginalizirane zajednice: kad bi se definicija proširila na više oblika diskriminacije, bolje bi se zaštitile marginalizirane skupine i smanjila bi se njihova izloženost pogrdnim i omalovažavajućim izjavama.

O snažuju se ljudska prava: kad bi se u EU-u kriminalizirali svi oblici govora mržnje, povećalo bi se poštovanje ljudskih prava i dostojanstva, a pravni okviri bi se uskladili sa suvremenim vrijednostima jednakosti i poštovanja.

Uravnotežuju se slobode: taj pristup pomno razlikuje govor mržnje i slobodu izražavanja kako bi se osigurala zaštita slobode govora i istovremeno spriječio govor koji potiče na nasilje, mržnju ili diskriminaciju.

Potiče se empatija i razumijevanje: kad su ljudi izloženi različitim perspektivama, a govor mržnje je kriminaliziran, potiču se empatija i razumijevanje među građanima, a to doprinosi skladnijem društvu koje počiva na uzajamnom poštovanju.

Provedba ove preporuke rezultirat će pravednijom i povezanijom Europom u kojoj svi pojedinci, bez obzira na identitet, mogu živjeti bez straha od mržnje i diskriminacije.

2. preporuka:

Europski protokol za djelotvoran odgovor na prijave zločina iz mržnje

Preporučujemo da se u svim državama članicama EU-a uvede jasan i ujednačen postupak za prijavljivanje zločina iz mržnje. Taj bi se pravni postupak trebao djelotvorno provoditi u organizacijama koje rade sa žrtvama zločina iz mržnje. Predlažemo da se revidiraju

sve prethodno predložene i nedjelotvorne mjere i utvrdi jednostavna procedura kako bi žrtve i svjedoci mogli sigurno prijavljivati sva kaznena djela, uključujući kaznena djela na internetskim platformama.

Kao prvo, taj bi postupak trebao i žrtvama i svjedocima zločina iz mržnje zajamčiti sigurne uvjete za podnošenje prijave. Kada bi im bila zajamčena sigurnost, kaznena djela češće bi se prijavljivala. Zato taj postupak treba uključivati mjere pravne i psihološke zaštite te, prema potrebi, fizičku zaštitu od pojedinaca koji traže osvetu. Mogao bi uključivati i rad s počiniteljima, koji su često i sami bili žrtve mržnje.

Kao drugo, postupak bi trebao uključivati sve sudionike u lancu prijavljivanja kaznenih djela kako bi se smanjio rizik od sekundarne viktimizacije i pogoršanja traume.

Naposljetku, uz taj postupak treba uvesti i odgovarajući internetski kanal za sigurno prijavljivanje kaznenih djela.

Obrazloženje:

Ova je preporuka važna jer doprinosi izbjegavanju i/ili smanjenju sekundarne viktimizacije žrtava. Postupak će omogućiti brzu reakciju i pružanje pomoći žrtvama te pružanje potpore i zaštite svjedocima. Uz to će olakšati rad službama koje zaprimaju prijave. Ako se postupak pokaže djelotvornim, to će potaknuti društvo da češće reagira na kaznena djela i prijavljuje ih.

3. preporuka: Nacionalni ured za suzbijanje mržnje u državama članicama

Preporučujemo osnivanje neovisnog ureda za suzbijanje mržnje u svakoj državi članici. Potrebna nam je snažna institucija s pravnim ovlastima i djelotvornim načinima komunikacije koja će u okviru objektivnog i neovisnog sustava za prijavljivanje kaznenih djela ljudima pružati konkretnu pomoć.

Prvo, ured će biti odgovoran za pružanje pravne i psihološke potpore svakoj žrtvi zločina iz mržnje u njezinoj državi članici i blisko će surađivati s nevladinim organizacijama i građanskim odborom. Uspostavit će platformu na kojoj će žrtve moći sigurno i djelotvorno prijavljivati zločine iz mržnje.

Drugo, ured će blisko surađivati sa Skupinom EU-a na visokoj razini za suzbijanje govora mržnje i zločina iz mržnje ili sličnim tijelima kako bi ispunio svoju zadaću i zajamčio provedbu kodeksa ponašanja za poduzeća, organizacije i političare. Ta će suradnja doprinijeti stvaranju okruženja u kojem se žrtvama pruža djelotvorna potpora. Nadalje, ured bi pojedincima koji traže savjete mogao pružati informacije i dobre primjere iz prakse. Osoblje ureda trebalo bi raditi na mandatnoj osnovi.

Treće, ured će širiti alate, programe, mehanizme i materijale EU-a o suzbijanju mržnje namijenjene obrazovnim i administrativnim ustanovama i široj javnosti na nacionalnoj i regionalnoj razini. U tu svrhu će provoditi osposobljavanje za službe koje prve reagiraju nakon prijavljivanja.

Naposljetku, prikupljat će podatke o zločinima iz mržnje kako bi mogao učinkovito odgovoriti na buduće potrebe stanovništva.

Obrazloženje:

U današnjem polariziranom društvu sve je više zločina iz mržnje, što pogoršava dobrobit ljudi. Radi prevencije i reagiranja na te zločine i pružanja pomoći žrtvama potrebno je uspostaviti djelotvorne institucije i mehanizme. Nadalje, svako kazneno djelo započinje mišlju ili riječju. Kako bi se u javnosti stvorila svijest o važnosti poštovanja, potrebno je osnovati posebnu instituciju koja će sprečavati zločine iz mržnje i pružati potporu žrtvama, posebno s obzirom na to da takav ured još uvijek ne postoji, a prijeko je potreban.

4. preporuka: Osposobljavanje za toleranciju (T4T)

Preporučujemo da EU bolje promiče postojeće tečajeve o zločinima iz mržnje, govoru mržnje i nenasilnoj komunikaciji, posebno među određenim ciljnim skupinama. Sve bi društvene skupine u načelu trebale biti bolje educirane i razviti vještine za suzbijanje mržnje. Međutim, smatramo da je posebno važno provesti bolje osposobljavanje za osobe koje rade u javnom sektoru (npr. policijski službenici ili socijalni radnici). U konačnici, žrtve i pogođene osobe često prvo komuniciraju s njima nakon što dožive govor mržnje. Posebno je važno da državni službenici budu senzibilizirani prema tom problemu i pogođenom pojedincu.

U državama članicama EU-a

trebalo bi biti redovito dostupno osposobljavanje za državne službenike, koje se može provoditi uživo ili na internetu. Kreatori sadržaja još su jedna važna ciljna skupina kao sudionici, ali i kao ambasadori tih tečajeva. Oni imaju velik utjecaj na mlađe ciljne skupine i svojim djelovanjem omogućuju da se osviještenost dijeli. Osobe na javnim funkcijama u EU-u trebale bi pružati dobar primjer i također provoditi osposobljavanje. Kako bi osposobljavanje bilo dostupno široj populaciji, sindikati ili druge organizacije mogli bi se uključiti u njegovo promicanje. Mogu se objavljivati i oglasi u lokalnim novinama. Polaznici bi dobili potvrdu o uspješno završenom osposobljavanju kojom mogu dokazati stečenu kompetenciju za rješavanje pitanja povezanih s govorom mržnje.

Obrazloženje:

Na dnu piramide mržnje nalaze se stereotipi i predrasude u našim glavama, koje govor mržnje podržava i hrani. Zato je važno doprijeti do srži problema. Osposobljavanje ne utječe samo na polaznike nego i na ljude u njihovoj okolini, a služi i kao važan dodatak formalnim obrazovnim programima (u školama ili na sveučilištima). EU već nudi brojne provjereno uspješne programe i materijale za osposobljavanje. Međutim, nije ih lako pronaći. Kako bi postojeći programi bili uistinu djelotvorni i održivi te doprli do onih kojima su potrebni, nužno ih je bolje oglašavati. Važno je uključiti i nadležne iz javnog sektora jer se još uvijek prečesto događa da žrtve govora mržnje doživljavaju negativna iskustva s vladinim agencijama.

5. preporuka:

Informiranje javnosti o mržnji, postojećim mjerama i postupcima za njezino suzbijanje putem javne kampanje

Preporučujemo da EU provede javnu kampanju o uzrocima i posljedicama mržnje i mjerama za njezino suzbijanje (na internetu i uživo) kako bi se u javnosti stvorila svijest o njezinoj raširenosti. Kampanja bi trebala informirati javnost i o raznim inicijativama EU-a za suzbijanje mržnje te o mehanizmima i mjerama potpore koji su dostupni žrtvama.

Kako bi kampanja s porukama protiv mržnje bila što djelotvornija, preporučujemo da se jasno definiraju i odrede njezine ciljne skupine, pristup, kanali i sadržaj. Potrebno je:

- kampanju usmjeriti i na širu javnost i na posebne skupine (npr. žrtve, počinitelje i djecu)
- osmisлити jednostavne i pristupačne poruke prilagođene tim različitim skupinama i situaciji u pojedinim državama članicama EU-a
- naglasiti da su svi građani EU-a odgovorni boriti se protiv mržnje u svakodnevnom životu i pružiti im

praktične materijale i informacije o tome kako to mogu učiniti

- za širenje poruka protiv mržnje koristiti tradicionalne i nekonvencionalne komunikacijske kanale (na internetu, uživo itd.), koji su učinkoviti i pristupačni korisnicima kako bi se doprlo do različitih slojeva društva
- u osmišljavanje i dijeljenje tih poruka uključiti utjecajne osobe i žrtve i koristiti tradicionalne i društvene medije kako bi poruke bile djelotvornije i doprle do onih kojima su namijenjene.

Obrazloženje:

Iako na razini EU-a već postoje razni okviri za borbu protiv mržnje, europski građani nisu dovoljno informirani o tim inicijativama. Većina građana EU-a ne zna koji programi, inicijative i propisi postoje na razini EU-a i na nacionalnoj razini. Izvješća, vijesti i rasprave o mržnji uglavnom se svode na slučajeve iskazivanja mržnje i ističe se ono negativno. To je s jedne strane važno, ali ostavlja sumoran, pomalo iskrivljen dojam. Stoga su potrebna i optimistična izvješća s praktičnim prijedlozima o borbi protiv mržnje.

Preporučujemo provedbu informativne kampanje umjesto donošenja obvezujućeg zakona ili kodeksa ponašanja kojim bi se reguliralo što se smije objavljivati na društvenim mrežama i u profesionalnim medijima. Takav pristup mogao bi se doživjeti kao cenzura te među ljudima različitih stajališta i u široj javnosti izazvati otpor i nezadovoljstvo. Intenzivnijim informiranjem i jačanjem svijesti građanima bi se pomoglo da shvate važnost tog problema te doprinesu njegovu rješavanju i borbi protiv mržnje u svakodnevnom životu.

Specifikacije:

Ciljne skupine: informativna kampanja treba doprijeti do širokih slojeva društva, u konačnici promijeniti mišljenje javnosti i omogućiti trajnu promjenu mišljenja i ponašanja. Na taj će način i ljudi koji već imaju usađene vrijednosti koje se protive mržnji nastaviti djelovati u skladu s njima. Kako bi te kampanje i njihove poruke bile djelotvorne i učinkovite, treba ih prilagoditi različitim ciljnim skupinama, kao što su žrtve, pojedinci koji im pružaju podršku, djeca, roditelji, učitelji i počinitelji. Kad bismo objasnili uzroke mržnje, to bi ljudima koji svojim ponašanjem ili govorom šire mržnju moglo pomoći da razumiju vlastite motive i posljedice svojih postupaka. Kampanje bi trebalo provoditi i na jezicima koji nisu službeni jezici EU-a kako bi se doprlo do osoba koje nisu govornici jezika države u kojoj borave.

Kanali: trebalo bi koristiti različite kanale za educiranje stanovništva o tome što je zabranjen i štetan govor mržnje, kakvi se oblici ponašanja potiču te za informiranje o različitim inicijativama i mjerama koje već postoje u EU-u. Osim društvenih

medija, televizijskih kanala i filmova, kampanja bi se trebala provoditi uz pomoć raznovrsnih kreativnih, neuobičajenih i privlačnih izvanrežnih sredstava koja uključuju plakate, razne novine, specijalizirane publikacije o toj temi (potencijalno besplatno), kamione, radio, zaslone u podzemnoj željeznici / javnom prijevozu, letke u supermarketu, račune za kupnju (kao u jednoj austrijskoj kampanji za suzbijanje nasilja nad ženama) i slično. Na razini EU-a mogao bi se emitirati i besplatan film o toj temi. Nadalje, u informativne kampanje treba uključiti utjecajne osobe kao što su glumci, pjevači i medijske osobe kako bi se doprlo do mlađih generacija i druge publike preko formata koji su im privlačni. Osim toga, preporučujemo da se u sastavljanje i širenje tih poruka uključe utjecajne osobe koje su i same bile žrtve.

Sadržaj: kako bi kampanje bile uspješne, sadržaj bi trebali osmišljavati stručnjaci iz različitih sektora (oglašavanje, psihologija, grupe za potporu žrtvama itd.) i fokusna skupina koja se sastoji od pripadnika različitih ciljnih skupina kampanje (žrtve, utjecajne osobe, mlađe osobe itd.). Trebalo bi provesti zasebne kampanje za suzbijanje različitih vrsta mržnje, kao što su mržnja prema manjinama, imigrantima, osobama s invaliditetom, LGBTQI+ osobama, Romima i Židovima. Potrebno ih je prilagoditi i situaciji u pojedinoj državi članici EU-a i temeljiti ih na postojećim inicijativama i mjerama. Kampanje bi trebale sadržavati i pozitivne poruke kojima se promiče EU bez mržnje i informira o postojećim i djelotvornim mjerama i inicijativama protiv mržnje. U nacionalnim vijestima trebalo bi više izvješćivati o aktivnostima, raspravama i inicijativama institucija EU-a.

Pristup: kampanje bi trebale biti privlačne i duhovite kako bi zaista utjecale na ljude i potaknule ih na razmišljanje (za razliku od načina na koji građani inače percipiraju kampanje EU-a). U njih bi trebalo izravnije uključiti građane. Na primjer, EU bi mogao pokrenuti javne natječaje ili dodjele nagrada kako bi građani davali prijedloge kreativnih i djelotvornih pristupa kampanjama. Kampanje bi trebale poticati i volontiranje i građanski angažman. Potrebno je na dobrovoljnoj osnovi uključiti različite dionike, primjerice osobe koje žele podijeliti svoja iskustva te velika poduzeća ili medije. Na primjer, rukovoditelji bi mogli surađivati s ranjivim društvenim skupinama i povezivati žrtve. Potrebno je osigurati ljudske i financijske resurse za postizanje tih ciljeva. Mogle bi se provesti i kampanje za informiranje u sportu među sportašima i publikom. U njih bi se mogli uključiti klubovi, mediji i političari kako bi pronašli načine za suzbijanje govora mržnje. Potičemo kreativne, duhovite i zanimljive pristupe. Na primjer, mogla bi se provesti kampanja s logotipom „tjesteninom protiv mržnje” i QR kodom koji vodi do informacija o inicijativi i nalazi se na ambalaži tjestenine ili drugih prehrambenih proizvoda (ili, na primjer, na toaletnom papiru), ovisno o najpopularnijim proizvodima u svakoj državi članici.

6. preporuka: Oglasi pomažu u borbi protiv mržnje

Preporučujemo da se razmotri sljedeća komunikacijska strategija za suzbijanje mržnje:

- kratke telefonske tekstne poruke o uključenosti za sve građane koje se mogu uključiti (npr. koje se primaju tjedno/mjesečno)
- plakati na autobusnim stajalištima kojima se promiče uključenost
- veliki reklamni panoi za osobe kojima su dosadili društveni mediji, npr. pozitivne poruke protiv govora mržnje na predizbornim plakatima tijekom izbora u EU-u
- Googleovi oglasi o suzbijanju mržnje ako ih odlučite uključiti
- izrada *emojija* i *memova* za poruke protiv mržnje
- pozitivne napomene na postojećim službenim porukama (kao što su vladini dokumenti)
- informativni videozapisi koji se prikazuju na televiziji ili u kinima prije početka projekcije filma (po mogućnosti s pozitivnim naglaskom)
- informiranje na otvaranju sportskih događaja (kao što su Olimpijske igre ili Svjetsko prvenstvo u nogometu), npr. kraljica Elizabeta II. s medvjedićem Paddingtonom na Olimpijskim igrama u Londonu, što je bilo pozitivno i dirljivo
- dulji videozapisi za prikazivanje na sportskim događanjima, u kojem će sudjelovati relevantan igrač (npr. nogometaš na nogometnim utakmicama) kako bi se ljudi „zakačili” na sadržaj
- kampanje s popularnim/utjecajnim osobama (kao što je Pommelien u Belgiji) za informiranje o temama mržnje.

Obrazloženje:

To će rezultirati:

- zdravijim i sigurnijim okruženjem društvenih medija, odnosno drugačijim društvenim medijima s većom razinom međuljudskih odnosa
- zdravijim, informiranijim i sretnijim društvom
- boljom i manje podijeljenom Europom
- situacijom u kojoj se izbjegava eskalacija, a stvari promatraju s ispravnog gledišta.

7. preporuka: Stvaranje objedinjene platforme na razini EU-a s informacijama, resursima, mjerama i sustavima potpore u vezi s mržnjom

Preporučujemo stvaranje besplatne i lako pretražive platforme kojom će upravljati EU i na kojoj će se moći pristupiti informativnim materijalima, kao što su definicije, članci, videozapisi i druge inicijative organizacija usmjereni na suzbijanje mržnje. Stil i struktura platforme trebali bi biti prilagođeni korisnicima. Na primjer, mogla bi sadržavati odjeljak za mlade s informacijama o problemima s kojima bi se oni mogli susresti u svakodnevnom životu te s praktičnim savjetima. Posebno bi trebala sadržavati mjere koje su uspješno pomogle žrtvama te praktične savjete za osobe iz svih aspekata društva o tome kako mogu djelotvorno podržati žrtve, posebno u svakodnevnim situacijama u kojima bi mogli svjedočiti mržnji. Ljudi bi također trebali imati mogućnost povezivanja i pružanja potpore osobama koje se doživljavaju slične probleme. Nadalje, platforma bi mogla sadržavati definiciju problema, preporuke i sve relevantne materijale europskog panela građana i građanki o suzbijanju mržnje u društvu.

Kako bi se zajamčila djelotvornost platforme, može se upotrijebiti umjetna inteligencija za prirodno komuniciranje s njom i pronalaženje relevantnog sadržaja. Na primjer, može pružati smjernice i preporuke za suradnike te ih upućivati na prave kanale i organizacije za potporu. Osim toga, platforma bi mogla sadržavati određene opcije za povratne informacije korisnika o tome koji su resursi bili korisni i kako bi se platforma mogla dodatno poboljšati.

Štoviše, ta bi platforma trebala poticati, omogućiti i ohrabriti ljude da kritički razmišljaju o navedenim pitanjima. Drugim riječima, ne bi smjela biti previše ograničavajuća ili odavati dojam samouvjerenosti jer bi se time postigao suprotni učinak. To bi moglo biti osobito važno za počinitelje ili osobe koje lakše prakticiraju govor i poruke mržnje, kako bi se potaknulo njihovo kritičko razmišljanje i prikupljanje znanja. Trebalo bi zajamčiti podršku i moderiranje kako bi se zajamčila sloboda izražavanja, omogućile konstruktivne rasprave i kontrola sadržaja te spriječila eskalacija.

Velike društvene mreže mogle bi pomoći pri provedbi funkcije upućivanja korisnika na platformu za potporu ako smatraju da određene objave sadržavaju mržnju. Mogli bi se osmisliti programi upućivanja ili sustavi nagrađivanja koji sadržavaju poveznicu na tu platformu, koji bi trebali biti kreativni i osmišljeni tako da budu privlačni različitim potkategorijama stanovništva.

Obrazloženje:

Cilj je ove preporuke stvoriti platformu koja neće zamijeniti slične ideje, već će stvoriti bazu korisnih resursa. Kako bi bila što jednostavnija i korisnija, trebalo bi je povezati s drugim postojećim *web*-mjestima, resursima o mržnji i kanalima potpore za žrtve mržnje, a za posebno ranjive skupine. Drugi cilj platforme jest informiranje i promicanje svjesne interakcije s relevantnim resursima. Iako postoji mnoštvo raznih inicijativa, resursa i kampanja, većina ljudi ne zna gdje može pronaći sve te informacije i pomoć. Zato se jedinstvena središnja platforma na kojoj bi se moglo pristupiti svim tim informacijama čini kao dobro rješenje. Za tu platformu može se provesti i informativna kampanja.

Korisnici platforme mogli bi iz udobnosti vlastitih domova jedni s drugima preko *chata* dijeliti svoja iskustva i probleme i tako steći uvid u vlastite i tuđe emocije. I žrtve bi ondje mogle ispričati svoju priču nekome tko će ih saslušati i utješiti.

Moglo bi biti komplicirano uspostaviti tu platformu i strukturirati je tako da korisnicima bude razumljiva, pristupačna i pregledna. Isto tako, da bi platforma privukla što veći broj građana EU-a, morat će biti dovoljno zanimljiva. Panel je svakako svjestan koliko bi zahtjevno bilo da ta platforma bude dostupna na svim potrebnim jezicima, ali vjerujemo da bi se taj trud isplatio. Kad bi korisnici platforme ondje dijelili priče žrtava, taj emotivni efekt mogao bi biti poticajan. Iako je internet olakšao njezino širenje, mržnja je od njega mnogo starija i neće je iskorijeniti jedna internetska platforma. Ipak, panel smatra da bi platforma mogla javnosti ukazati na razmjere tog problema i naučiti ljude kako da se nose s mržnjom s kojom se susreću i na internetu i uživo.

Uloga medija i politike – preporuke od 8. do 10.

8. preporuka: Uspostava neovisnog povjerenstva

Predložimo osnivanje neovisnog povjerenstva koje bi sastavilo kodeks ponašanja zastupnika u Europskom parlamentu i pratilo govor mržnje i dezinformacije. Trebalo bi se sastojati od stručnjaka iz raznih područja (npr. građana, pravnika, psihologa, sociologa, nevladinih organizacija i politologa), a nadzirali bi ga građani. Kako bi se zajamčila široka zastupljenost, ti građani birali bi se nasumično. Na to bi se primjenjivali kriteriji koji bi osigurali veću zastupljenost ranjivih društvenih skupina. Nakon osnivanja povjerenstvo će na temelju rasprava utvrditi kodeks ponašanja koji će se primjenjivati na javne dužnosnike i tijela. Taj kodeks ponašanja bit će prilagodljiv. Povjerenstvo će ga koristiti za prikupljanje podataka, praćenje provedbe i izradu daljnjih smjernica za utvrđivanje i suzbijanje govora mržnje. Imat će i službenu kontaktnu točku preko koje će mu građani EU-a moći prijavljivati političare koji krše kodeks i koriste govor mržnje. Članovi će se izmjenjivati kako bi se osigurao pluralizam povjerenstva. Kako bi održalo svoj integritet, povjerenstvo će primjenjivati stroga pravila za pridruživanje kako bi se spriječili sukobi interesa njegovih članova.

Obrazloženje:

Povjerenstvo koje bi nadziralo i unapređivalo provedbu kodeksa ponašanja protiv govora mržnje nužno je za zaštitu pojedinaca i zajednica od štetnih učinaka govora mržnje, posebno kad se govorom mržnje služe javni službenici i tijela vlasti. U sveobuhvatnom kodeksu ponašanja sastavljenom na temelju doprinosa pravnik, psihologa, sociologa, građana i drugih dionika povjerenstvo može odrediti jasne smjernice i očekivanja za ponašanje. Takvo je povjerenstvo ključno za ponovno stjecanje i jačanje povjerenja u institucije i predstavnike. Provedba i praćenje kodeksa ponašanja jamče veću transparentnost. Povjerenstvo bi djelovalo neovisno, transparentno i pod nadzorom građana, čime bi se povećala njegova legitimnost. Da bi bilo djelotvorno, njegovi članovi moraju biti pažljivo odabrani kako bi pokrivali različite discipline i predstavljali razne perspektive i ranjive skupine.

9. preporuka: Pouzdanost, činjenice i transparentnost: provjera i pojašnjenje financiranja informacija

Preporučujemo da mediji surađuju s neovisnim organizacijama za provjeru činjenica, budu transparentni u pogledu svojih izvora financiranja, potaknu građane da provjere primljene informacije i ograniče politički utjecaj medijske publike. To mogu učiniti na sljedeće načine:

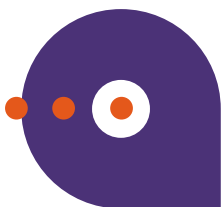
- uspostavom strogih protokola za provjeru i potvrđivanje informacija za pojedince, udruge i poduzeća koja imaju komercijalnu svrhu i/ili koja koriste javna sredstva (npr. za objavu njihova pravnog statusa)
- kako bi se zajamčila veća raznolikost izvora, neovisni mediji objavljuju podatke o financiranju certifikacijskih studija te o korisnicima širenja informacija
- pokretanjem kampanja za informiranje građana o važnosti provjere informacija
- ograničavanjem broja medijskih servisa koje jedna osoba ili poduzeće može posjedovati (radio, televizija, društvene platforme, novine itd.)

alat „Black Box“* mora biti lako dostupan javnosti i obavezan za osobe ili poduzeća koja imaju komercijalnu svrhu ili ih financira treća strana te će osobe ili poduzeća u slučaju dobrovoljnog širenja lažnih vijesti ili govora mržnje biti sankcionirani ovisno o njihovu prometu na globalnoj razini.

Obrazloženje:

Širenje dezinformacija potiče podjele i mržnju u našem društvu. Nesporazume i manipulacije možemo smanjiti tako da financiramo neovisne medije i da informacije koje se objavljuju provjeravaju neovisna tijela. Povjerenje javnosti u medije bit će veće ako izvori financiranja medija koji imaju koristi od širenja informacija budu transparentni. Nadalje, za društvo koje je bolje informirano i otpornije na dezinformacije bitno je poticati građane da budu kritičniji prema informacijama koje primaju i provjeravaju ih. Ti pristupi promiču ujedinjenost društva i zastupljenost različitih perspektiva u medijskom prostoru.

* alat „Black Box“ francuskog Mediaparta: crni okvir s informacijama o transparentnosti izvora, postupku provjere, metodologiji istraživanja, kontekstu i ograničenjima, vlasništvu nad medijem i financiranjem medija.

10. preporuka: Europa vas upoznaje: participativni mediji za građane

Preporučujemo veće sudjelovanje građana kako bi se legitimizirao medijski sadržaj i potaknula zajednička kultura uzajamnosti i poštovanja kojom se iskorjenjuje mržnja. Takvo sudjelovanje temeljit će se na trima kanalima koji se međusobno nadopunjuju, a to su:

participativni medijski servis u kojem građani daju svoj doprinos uredničkim odlukama; taj će se sustav temeljiti na postojećim mrežama te javnim i privatnim poduzećima, koje će se poticati na objavljivanje visokokvalitetnih informacija novim sredstvima; kako bi se razumjeli njihovi prioriteti u tim područjima, posebno će dragocjeni biti lokalni kanali jer su najbliži građanima te paneli građana i građanki na lokalnoj i nacionalnoj razini

forum za rasprave u obliku kanala društvenih medija sa zanimljivom i pristupačnom aplikacijom zaštićenom pravilima o transparentnosti

internetski suradnički repozitorij s lokalnim kvalitetnim vijestima i raspravama kako bi se građanima omogućilo da izgrade zajedničku povijest za obrazovanje mladih i napredak u ključnim temama za budućnost EU-a.

Taj će sustav prenositi vrijednosti EU-a usmjerene na suzbijanje govora mržnje, prethodno definirane u zajedničkoj povelji. Tijelo s funkcijama pravobranitelja i etički odbor filtrirat će sadržaj kako bi se osigurala usklađenost s tim vrijednostima; potrebno je razmotriti i mogućnost korištenja umjetne inteligencije. Naposljetku, provedbu tog sustava pratit će odbor građana koji će paziti da se uredničke odluke ne donose na temelju ekonomskih ili ideoloških interesa.

Obrazloženje:

Ova je preporuka važna jer izravno uključuje građane, što institucijama EU-a daje legitimitet putem izravne demokracije. Zahvaljujući ovoj preporuci građani će moći pronaći informacije o čemu god žele i to bez političkog utjecaja, primjerice potrebe da se moraju slagati sa svojom nacionalnom vladom. Posebna pozornost posvećuje se mladima jer ovaj medijski sustav obuhvaća komunikacijska sredstva koja su im bliža od tradicionalnih TV kanala. Slično tomu, djeca se mogu uključiti kroz prilagođene sadržaje kao što su obrazovni tečajevi ili igre, ovisno o njihovoj dobi. Smatramo da je taj sustav važan za potpuno iskorjenjivanje dezinformacija i govora mržnje jer će biti riječ o medijskoj platformi koja ne prenosi poruke mržnje. Svjesni smo da postoji rizik da ljudi neće koristiti taj sustav, stoga će biti potrebno uložiti dostatna sredstva kako bi bio privlačan i zanimljiv.

Digitalna tehnologija – preporuke od 11. do 14.

11. preporuka: Uništiti iluzije: promicanje različitih perspektiva na društvenim mrežama

Kako bi se suzbila radikalizacija na internetu, preporučujemo da se platforme društvenih medija obvežu na diversifikaciju sadržaja koji se prikazuje korisnicima. Algoritmi često stvaraju krugove istomišljenika i forsiraju pristran sadržaj, čime se kod korisnika stvara takozvani efekt zečje rupe. Kad bi se prilagodili algoritmi i tako prikazao širi raspon gledišta, mogli bismo spriječiti dominaciju određenog pojedinačnog stajališta i promicati uravnoteženije razumijevanje tema.

Kako to možemo postići? Predlažemo da nakon što korisnici vide ekstremistički sadržaj, algoritam naknadno prikaže sadržaj iz suprotnog stajališta. Na taj način korisnicima bi se prikazivao raznolikiji i sveobuhvatniji narativ umjesto trenutačnog istog sadržaja, koji ga izolira.

Ta strategija ne samo da umanjuje rizik od radikalizacije nego i potiče kritičko razmišljanje i empatiju jer korisnike izlaže različitim mišljenjima. Ako se ta promjena realizira, društveni mediji postat će informativniji i uravnoteženiji prostor, čime će u konačnici internetsko okruženje postati zdravije za sve.

Obrazloženje:

Pojačano kritičko razmišljanje: izlaganje korisnika različitim stajalištima potiče kritičko razmišljanje. Na taj način pojedinci detaljnije procjenjuju informacije te postaju manje podložni radikalnim ideologijama.

Smanjena podjela: navedenim pristupom razbijaju se krugovi istomišljenika i mogu se smanjiti društvene podjele jer se promiču dijalog i razumijevanje među različitim skupinama.

Informirana javnost: uravnoteženija izloženost informacijama povećava informiranost javnosti o raznim pitanjima. To rezultira raznolikijim raspravama i promišljenijim odlukama.

Poboljšano mentalno zdravlje: izloženost raznolikim sadržajima može smanjiti anksioznost i stres koji su rezultat izloženosti ponavljajućim i potencijalno uznemirujućim informacijama.

Jačanje demokracije: društvo koje je izloženo različitim stajalištima bolje je pripremljeno za demokratske procese, čime se potiče zdravlje i otpornija demokracija.

Provedbom ove preporuke društveni će mediji postati platforma za edukaciju i konstruktivan diskurs, što će u konačnici rezultirati društvom koje će biti još informiranije, povezanije i suosjećajnije.

12. preporuka: Borba protiv anonimnosti na internetu radi suzbijanja mržnje

Preporučujemo da se anonimnost na internetu regulira kako bi nadležna tijela mogla bolje pratiti i istraživati počinitelje govora mržnje te ih pozivati na odgovornost.

Zato preporučujemo:

da EU i države članice provode primjenu postojećih i budućih propisa i zakonodavstva

- uspostavu sustava za provjeru identiteta na razini svake države članice, u kojem se na portalu kojim upravlja vlada prikupljaju minimalne informacije potrebne za identifikaciju osobe; to bi trebalo postupno uskladiti na razini država članica EU-a
- uvođenje obveze da najvažnije platforme društvenih medija bolje surađuju s europskim i nacionalnim tijelima u primjeni postojećeg i budućeg zakonodavstva te upotrebi sustava za provjeru identiteta
- informiranje korisnika interneta o njihovim odgovornostima pri objavljivanju sadržaja preko nove Europske povelje o ponašanju, koja se provodi na najvažnijim platformama društvenih medija te preko javnih tijela, škola i zajednica.

Obrazloženje:

Ova je preporuka važna jer se bilježi drastičan porast govora mržnje, posebno na internetu. Kada bi se regulirala anonimnost na internetu, počinitelje govora mržnje lakše bi se identificiralo i pozvalo na odgovornost.

Unatoč tome, na temelju postojećih shvaćanja slobode govora anonimnost treba zaštititi i time zajamčiti slobodnu razmjenu mišljenja i stavova na internetu.

13. preporuka: Kartica EU-a za sigurno surfanje

Preporučujemo uvođenje kartice EU-a za sigurno surfanje za djecu od osam godina i stariju. Ta bi kartica bila dostupna i u prilagođenoj verziji za starije dobne skupine. Zahvaljujući toj kartici djeca će steći vještine potrebne za samostalno i sigurno snalaženje na internetu te za postupanje u slučaju govora mržnje na internetu. Na tečaju koji bi provodile organizacije civilnog društva u školama djeca bi, među ostalim, na dobnu primjeren način učila:

- kako prepoznati i reagirati na govor mržnje
- na što treba paziti da se izbjegne (nesvjesno) širenje govora mržnje
- kome se mogu obratiti ako postanu žrtve govora mržnje
- gdje se nalaze granice privatnosti.

Tečajevi bi trebali biti zabavni i dobnu primjereni. Voditelje tečaja (organizacije civilnog društva, nevladine organizacije itd.) trebalo bi poduprijeti odgovarajućim i potrebnim sredstvima EU-a i država članica. Trebalo bi im osigurati i zajedničke standarde za terminologiju. Nakon što djeca završe tečaj, dobit će karticu EU-a za sigurno surfanje. Roditelji i nastavnici trebali bi na nacionalnoj razini biti uključeni u promicanje i provedbu kartice (uzimajući u obzir njezinu dobrovoljnu prirodu), dok bi na razini EU-a promicanje kartice EU-a za sigurno surfanje trebalo biti obvezno u svim državama članicama. Osim toga, trebalo bi ispitati može li se pristup određenim sadržajima na internetu povezati sa stjecanjem vozačke dozvole. Djeca koja su dobila vozačku dozvolu također bi trebala imati mogućnost internetskog umrežavanja s drugom djecom iz cijelog EU-a.

Obrazloženje:

Smatramo da bi ova zamisao bila djelotvorna posebno zato što bi mlađa djeca bila ponosna što imaju karticu EU-a za sigurno surfanje (poput dozvole za vožnju bicikla). Osim toga, kartica bi pomogla i roditeljima, koji često ne znaju na koji način naučiti svoju djecu kako da se zaštite na internetu. Roditelji bi mogli dobivanje kartice djeci zadati kao preduvjet za pristup određenom sadržaju (npr. određenoj internetskoj igri). Naposljetku, uvođenjem kartice EU-a za sigurno surfanje omogućila bi se jednostavna međukulturna razmjena među djecom u Europi i tako promicala tolerancija i empatija.

14. preporuka: Moderiranje upotrebom umjetne inteligencije: zaštita društvenih mreža od govora mržnje

Preporučujemo da se razvije alat s primjenom umjetne inteligencije koji bi otkrivao nezakoniti govor mržnje na platformama društvenih medija, čime će se osigurati usklađenost sa standardima EU-a. Taj će alat funkcionirati na sljedeći način:

Otkrivanje i označavanje:

- otkriva govor mržnje na temelju definicije nezakonitog govora mržnje u EU-u
- označava objave kao potencijalni govor mržnje i obavješćuje kreatora sadržaja
- označene objave u roku od 24 sata pregledava ljudski moderator
- objave koje poštuju slobodu govora objavljuju se
- objave s nezakonitim govorom mržnje prosljeđuju se nadležnim tijelima na kazneni progon i potom brišu

Otkrivanje prije objave:

- otkriva govor mržnje prije nego što sadržaj postane dostupan
- obavješćuje kreatore sadržaja ako se čini da njihove objave sadržavaju nezakonit govor mržnje
- daje kreatorima sadržaja mogućnost da revidiraju sadržaj ili ga svejedno objave u postojećem obliku
- ako se sadržaj objavi, ostaje označen dok ga ne pregleda ljudski moderator i popraćen je upozorenjem o zakonitosti i posljedicama objavljivanja govora mržnje.
- Obvezna provedba tog alata na društvenim mrežama u EU-u poboljšat će sigurnost na internetu, zaštititi marginalizirane zajednice i zajamčiti usklađenost s propisima o govoru mržnje, čime će se potaknuti poštovanje u digitalnom okruženju.

Obrazloženje:

Pojačana zaštita: navedeni alat s primjenom inteligencije snažno štiti marginalizirane skupine jer otkriva i ublažava govor mržnje prije nego što može nanijeti štetu. Brzom identifikacijom i uklanjanjem nezakonitog sadržaja stvara se sigurnije internetsko okruženje.

Djelotvornost i točnost: kombinacija otkrivanja umjetnom inteligencijom i ljudskog pregleda osigurava veliku preciznost u prepoznavanju govora mržnje uz poštovanje slobode govora. Postupak pregleda traje 24 sata, što omogućuje i brzinu i temeljitost te posljedično smanjuje širenje štetnog sadržaja.

Odgovornost: budući da kreatore sadržaja obavješćuje o mogućem govoru mržnje i pravnim posljedicama, alat promiče odgovornost i osviještenost. Korisnici se educiraju o tome što čini nezakonit govor mržnje, a time se potiče promišljenija komunikacija s više poštovanja.

Preventivne mjere: otkrivanje prije objavljivanja korisnicima omogućuje da pregledaju potencijalno štetan sadržaj prije njegove objave. Uz takav proaktivni pristup sprečava se širenje govora mržnje, smanjuje potreba za kaznenim mjerama i potiče kultura poštovanja.

Usklađenost sa zakonodavstvom: kada se platforme društvenih medija pridržavaju zakona EU-a o suzbijanju govora mržnje, stvara se jedinstveni standard u digitalnom prostoru. Tim se usklađivanjem pojednostavnjuje provedba zakona i osnažuje pravni okvir protiv govora mržnje na internetu.

Pozitivne društvene promjene: provedbom tog alata promiče se uključivije društvo koje se temelji na poštovanju. Kada se smanji učestalost govora mržnje, potiče se izricanje različitih stavova i gledišta,

pojačava se društvena kohezija i međusobno razumijevanje.

Općenito gledano alat s primjenom umjetne inteligencije važan je korak prema sigurnijem internetskom okruženju koje se temelji na poštovanju jer se digitalne interakcije usklađuju s vrijednostima uključivosti i dostojanstva.

Obrazovanje – preporuke od 15. do 17.

15. preporuka: Širenje kulture vođenja rasprava u školama po uzoru na panele građana i građanki

Preporučujemo da se za vrijeme nastave u školama organiziraju mini rasprave, takozvani mini paneli građana i građanki. Najdjelotvorniji način uključivanja djece u raspravu (bez potrebe za održavanjem sata građanskog odgoja) jest smještanje inicijative u sigurno okruženje, uz potporu obrazovne zajednice, što uključuje mentore, asistente i nastavnike. Na primjer, može se organizirati rasprava o obrocima u školskoj kantini u kojoj se pritom moraju uzeti u obzir prehrambene navike pripadnika različitih religija. Na taj način mogu se voditi rasprave o konkretnim temama koje svakodnevno utječu na djecu i iskoristiti stručno znanje osoba koje rade u školi, kao što su osoblje kantine i kuhari. Osobe iz različitih sredina koje nisu nužno povezane s obrazovnim sektorom (npr. policija) također bi mogle djeci objasniti svoj posao. Kad je riječ o temama rasprava, trebali bismo se izravno savjetovati s djecom o temama koje žele bolje razumjeti. Djeca mogu raspravljati o bilo kojoj temi

pod uvjetom da im je prilagođena i prikladna. Kako bi se to iskustvo i kultura rasprave podijelilo na razini Europske unije, može se organizirati povezivanje škola. Na primjer, tijekom razmjena predstavnici škole koji su sudjelovali u raspravi mogli bi putovati i dijeliti svoja iskustva i stajališta s predstavnicima drugih škola iz europskih zemalja. „Rezultati” tih rasprava mogli bi se uvrstiti u platformu građana i građanki za djecu.

Obrazloženje:

Mladi su otvoreniji i sposobni prihvatiti različita stajališta, što je za suzbijanje mržnje posebno važno. Zato djecu (u dobi od 6 do 16 godina) treba u školi informirati o građanskoj kulturi i građanskom angažmanu. Predloženi školski „mini paneli” trebali bi služiti za edukaciju djece. Kultura sudjelovanja i vještine koje steknu u tim raspravama mogu im koristiti za cijeli život. Programi povezivanja škola mogli bi dati dobre rezultate jer ne uvode velike promjene u obrazovne programe država članica, nego je riječ o zajedničkoj inicijativi čiji je cilj poboljšati kritičko razmišljanje i razumijevanje među europskom djecom.

16. preporuka:

Jačanje socijalnih i emocionalnih vještina djece i mladih radi prevencije mržnje

Zahtijevamo da se poduzmu kratkoročne i srednjoročne mjere za jačanje emocionalnih i socijalnih vještina djece. U tu svrhu preporučujemo poboljšanje okruženja za učenje u školama i organiziranje aktivnosti kao što su kazalište, umjetnost, nenasilna komunikacija i građanski odgoj i obrazovanje u školama i njihovoj okolini kako bi se djecu poučavalo o kritičkom razmišljanju, empatiji i emocionalnim vještinama. U kratkoročnom razdoblju zahtijevamo provedbu većeg broja istraživanja o utjecaju aktivnosti koje predlažemo kako bi se spriječila mržnja te da kvaliteta tih istraživanja bude bolja. U kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju zahtijevamo da se prioriteti programa kao što su ERASMUS+, CERV ili programi financirani iz strukturnih fondova EU-a preusmjere tako da se podupru aktivnosti kojima se sprečava mržnja u školama i njihovoj okolini. Europska komisija trebala bi biti proaktivna u označavanju tih prioriteta i njihovu prenošenju širokoj javnosti (npr. davanjem preporuka državama članicama i pozivima na podnošenje projekata) te surađivati s UNESCO-om i Vijećem Europe kako bi se uskladila s njihovim odgovarajućim programima. Škole, nastavnici i lokalni akteri mogli bi iskoristiti ta sredstva za provedbu aktivnosti. Kako bi se povećala socijalna uključenost, aktivnosti bi trebale biti besplatne za sve. Zahtijevamo da se nakon otprilike 5 godina provede odgovarajuća evaluacija učinjenoga kako bismo preusmjerili prioritet i utvrdili jesu li mjere bile djelotvorne. Na taj bi se način kapacitet EU-a za sprječavanje mržnje u školama mogao povećati.

Obrazloženje:

U postojećem obrazovnom sustavu zapostavljaju se emocionalne i socijalne vještine. I škole su mjesto gdje se doživljava mržnja. Djeca nemaju dobre temelje da bi postale odrasle osobe koje su svjesne svojih emocija. Škole su mjesto koje pohađaju sva djeca i gdje mogu naučiti kako živjeti zajedno. Mržnju možemo spriječiti tako da stvorimo dobru atmosferu za učenje. Upoznavanje sebe, ali i drugih u djece potiče kritičko i samokritično razmišljanje, kao i toleranciju. Aktivnosti kao što su dramske i plesne grupe ili satovi nenasilne komunikacije dobar su način za stjecanje tih vještina.

17. preporuka:

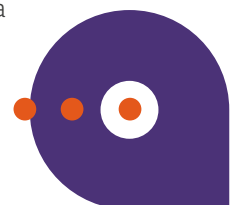
Edukacija o nenasilnoj komunikaciji za svaku generaciju i svaku naciju

Preporučujemo: u kratkoročnom razdoblju izradu smjernica o nenasilnoj komunikaciji (po uzoru na dokumente kao što je UN-ov priručnik From Hate Speech to Non-Violent Communication (hr. „Od govora mržnje do nenasilne komunikacije”) za obrazovne materijale namijenjene mladima i odraslima

- u srednjoročnom razdoblju da države članice za odrasle osmisle tečajeve nenasilne komunikacije koji će biti dopuna naknadama za nezaposlene
- u srednjoročnom razdoblju da države članice izrade edukacijske materijale za zaposlenike
- u kratkoročnom razdoblju da EU izradi videozapise o tri koncepta (TOLERANCIJA – LJUBAZNOST – OPROST) u medijskom sadržaju
- u srednjoročnom razdoblju da škole roditeljima nude mogućnosti edukacije o nenasilnoj komunikaciji (npr. u školama)
- u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju da EU implicitno prilagođava tekstove (npr. osposobljavanja i ispite): nenasilna komunikacija trebala bi biti standard u našem jeziku
- u dugoročnom razdoblju da države članice u proces reintegracije zatvorenika uključe poučavanje o nenasilnoj komunikaciji.

Obrazloženje:

Komunikacija nam omogućuje da nas drugi razumiju, ali rijetko koga poučavamo komunikaciji. Kad bismo naučili kako komunicirati, spriječili bismo mnoge sukobe i sporove jer bismo bili svjesniji sami sebe i svojih osjećaja i suosjećajniji prema drugima. Tada bi u Europi bilo mnogo manje mržnje. Mržnja je u zadnje vrijeme zbilja eskalirala. Provedba ove preporuke trebala bi nam pomoći da ju suzbijemo. Bolja komunikacija dovodi do bolje suradnje, a u konačnici i do ujedinjenije Europe.

Građansko sudjelovanje i socijalna uključenost – preporuke od 18. do 21.

18. preporuka:

Uspostava europskih panela građana i građanki za mlade (u dobi od 16 do 25 godina) za suzbijanje mržnje

Europski paneli građana i građanki za mlade trebali bi pri odabiru članova primjenjivati postupak nasumičnog odabira, baš kao i trenutačni europski paneli građana i građanki jer su na taj način zastupljene različite skupine. Paneli bi trebali obuhvaćati teme povezane s izazovima i prilikama s kojima se suočavaju mladi (vršnjačko nasilje, tolerancija, poštovanje, stereotipi i socijalna uključenost). Ti bi paneli trebali angažirati mlade ljude kao stručnjake kako bi se bolje razumjela ključna pitanja i kako bi se njihov glas čuo na razini EU-a. Na primjer, u panelima mladih mogli bi sudjelovati mladi koji su članovi udruga za borbu protiv diskriminacije ili integraciju migranata kao „stručnjaci” i „resursi”. Te bi panele trebalo promicati u okviru platforme za uključivanje građana (koju je potrebno ponovno razmotriti i bolje promicati te joj povećati interaktivnost i atraktivnost).

Obrazloženje:

Mladi su često nezainteresirani za politiku i sve manje izlaze na izbore. Njihove predstavnike u politici (na nacionalnoj ili europskoj razini) biraju starije osobe. Upoznavanje s političkom raspravom, informiranje o onome što čini Europska unija i zanimanje za to, kao i sudjelovanje u europskom panelu građana i građanki poput našeg moglo bi potaknuti trajniji angažman. U brojnim državama članicama vizija Europske unije svedena je na stav „odlučuje Bruxelles”, stoga je ključna to raditi na razini Europe. Bruxelles se smatra „velikom šefom koji nameće mnoga pravila”. Kada bi mladi eksperimentirali s panelom građana i građanki, to bi im moglo omogućiti da se osjećaju bliže Europi i drugim mladim Europljanima. Budući da su mladi među glavnim žrtvama mržnje, ključno je usmjeriti se na njih.

19. preporuka:

Razvoj volonterskih građanskih službi u lokalnim zajednicama za odrasle

Kako bi ljudi sudjelovali u tim volonterskim aktivnostima, potrebno im je za to osigurati vrijeme, a to se može realizirati primjerice plaćenim dopustom posebno namijenjenim za građanski angažman. Ujedno moramo uzeti u obzir i samozaposlene osobe. Ekonomske olakšice mogle bi služiti kao značajni poticaji za povećanje građanskog angažmana

među različitim skupinama (npr. smanjenje poreza). Naposljetku, na razini EU-a trebalo bi promicati važnost lokalnih inicijativa: EU bi mogao poticati i podupirati te lokalne inicijative u cijeloj Europi u obliku iskustva i financijske potpore. Trajanje te volonterske službe bilo bi kraće od programa Erasmus za zaposlenike ili samozaposlene osobe (npr. tjedan dana).

Obrazloženje:

Lokalna razina iznimno je važna za suzbijanje mržnje, a lokalne zajednice dragocjena su potpora socijalnoj koheziji. Na primjer, volontiranje u udrugama koje promiču integraciju trebalo bi biti dostupno svim dobnim skupinama. Europska unija mogla bi podržati te inicijative za suzbijanje mržnje na lokalnoj razini i omogućiti razmjenu iskustava među lokalnim akterima.

20. preporuka:

Pomoći pri ponovnom pronalaženju smisla života

Preporučujemo da EU potiče stvaranje prostora u zajednici kako bi se pružila potpora marginaliziranim osobama. Ta se potpora može različito usmjeriti ovisno o potrebama pojedinca. Preporučujemo da se ljudima pruži prilika da pronađu posao kako bi im se omogućila osobna autonomija i stabilnost te da se istodobno pruži posebna potpora onim skupinama kojima je teže pristupiti tržištu rada, primjerice osobama s invaliditetom, izbjeglicama, beskućnicima, zlostavljanim osobama itd. Konkretna pomoć u tim slučajevima mogla bi uključivati pripremu za prijavu i razgovor za posao, sposobnost brige o osobnoj higijeni i nabavu prikladne radne odjeće.

Takve inicijative pod vodstvom zajednice mogle bi se financirati javnim sredstvima, a pritom bi se mogle iskoristiti mreže solidarnosti i volonterske inicijative koje već postoje u zajednici kako bi financijska ulaganja bila održiva za javne proračune. Trebala bi postojati obveza održavanja uvjeta za dugoročno financiranje tih centara.

Te inicijative solidarnosti i potpore trebale bi obuhvatiti dvije potrebe: s jedne strane, pružanje specijalizirane pomoći određenim skupinama koje možda imaju posebne potrebe i, s druge strane, otvorenost prema različitim marginaliziranim skupinama bez stvaranja prioriteta ili ljestvica ili preferencija koje bi mogle doprinijeti daljnjoj mržnji i diskriminaciji.

U tim centrima moguće je dobiti konkretnu i neposrednu pomoć ovisno o osobnim slučajevima, uz potporu dobro osposobljenih volontera i/ili stručnjaka koji mogu usmjeriti ljude na mjesta gdje mogu primiti konkretnu pomoć. Pomoć bi se mogla pružiti ne samo osobama iz marginaliziranih skupina nego i svima kojima je zbog osobnih okolnosti ili životne situacije potrebna potpora.

U tim se društvenim centrima mogu organizirati i radionice, aktivnosti, međukulturne razmjene, događanja i proslave koji pomažu u stvaranju osjećaja zajedništva i prevladavanju prepreka koje uzrokuje diskriminacija. U tim prostorima ljudi bi se trebali osjećati dobrodošli i ugodno.

Između centra, koji pruža pomoć te primatelja, koji mora postići dogovorene rezultate u određenom vremenskom okviru, trebao bi postojati uzajaman angažman. Rješavanje određenih slučajeva možda će trajati dulje, a to će stručnjaci pojedinačno procijeniti.

Obrazloženje:

To je važno jer bi ljudi odlaskom u te društvene centre osjetili veliko olakšanje. Ti će centri biti nešto novo, a pružit će im nadu i nadahnuće. Naime, zahvaljujući njima poboljšalo bi se mentalno zdravlje i pomoglo ljudima s problemima kod kuće. Nadalje, mogao bi se pružiti krov nad glavom svim ljudima u nepovoljnom položaju, omogućilo bi im se njihovo temeljno pravo na dostojanstven život i pomoglo bi im se da pronađu smisao. To je važno jer ljudi mogu utjecati jedni na druge, izgrađivati odnose i razumjeti probleme drugih. Nitko se ne bi osjećao stigmatizirano ili obilježeno. Ne smijemo zaboraviti da smo prije svega ljudi (a ne samo ubrzavati tehnologiju na štetu ljudskosti). Ljudima su potrebne prilike, a ova preporuka mogla bi stvoriti radna mjesta.

Preporuka bi mogla biti poticaj za uključivije, pravednije, ravnopravnije, značajnije i suosjećajnije društvo u kojem svatko može ravnopravno sudjelovati, društvo u kojem ne postajemo ravnodušni prema problemima kao što su siromaštvo i beskućništvo jer su oni jedan od izvora mržnje.

Ova preporuka mogla bi društvu biti korisna na najosnovnijoj razini. Kad je riječ o učinku, na globalna pitanja moramo dati globalne odgovore. Učinak bi u početku bio vidljiv na nižoj razini, a zatim bi se povećao.

Problem bi bio kad socijalni radnici ne bi bili osposobljeni za taj posao i kad se ideja ne bi prije provedbe do kraja razradila. Drugi rizici mogli bi biti financijski, jezični ili povezani s integracijom.

21. preporuka: U potrazi za ljudima: borba protiv društvene nejednakosti radi suzbijanja mržnje u EU-u

Kako je navedeno u definiciji problema, društvena nejednakost jedan je od ključnih uzroka mržnje u našem društvu. Unatoč važnosti tog problema institucije i države članice EU-a nisu mu se na odgovarajući način posvetile, što je pokazalo potrebu za sveobuhvatnim istraživanjem koje financira EU kako bi se utvrdile i uzele u obzir poveznice između društvene nejednakosti i mržnje.

Razumijevanje tih poveznica ključno je za razvoj djelotvornih politika i intervencija. Bez čvrstih empirijskih dokaza, koji se temelje na kvalitativnim i kvantitativnim podacima, pokušaji pronalaženja rješenja za društvenu nejednakost mogu biti pogrešno usmjereni ili nedjelotvorni. Kad bi se u prikupljanje podataka uključile društvene organizacije, zajamčilo bi se da su podaci odraz stvarnosti osoba koje su najviše pogođene nejednakošću, a to bi predstavljalo točniji i relevantniji temelj za istraživanje s pristupom odozdo prema gore. Kontinuiranim objavljivanjem zaključaka istraživanja osigurat će se informacije i poboljšati trenutačne mjere. Rezultati istraživanja mogu se uključiti u informativne kampanje.

Obrazloženje:

Izrada smjernica i osmišljavanje kampanja na temelju sveobuhvatnog istraživanja omogućuje provedbu ciljanih mjera za sprečavanje mržnje koja se rađa iz društvene nejednakosti. Taj strateški pristup može znatno smanjiti napetosti u društvu, promicati socijalnu koheziju i omogućiti sustavne promjene.

Prikupljanje podataka o učinku pozitivnih mjera i kontinuirano objavljivanje zaključaka potiče transparentnost i odgovornost. Taj proces osigurava informacije za oblikovatelje politika i dionike, ali i gradi povjerenje javnosti i potiče zajednička nastojanja da se otklone društvene nejednakosti.

Utvrđivanjem standarda za provjerene i pouzdane podatke, kao i usklađene metodologije koja obuhvaća osobna iskustva i kvantitativne i kvalitativne podatke, osiguravaju se pouzdanost i sveobuhvatnost istraživanja.

Uklanjanje društvenih nejednakosti uz pomoć sveobuhvatnog istraživanja i prikupljanja podataka bitno je za ublažavanje mržnje i poticanje povezanijeg društva u EU-u. Taj pristup omogućuje potrebna saznanja i sredstva za razvoj djelotvornih politika i intervencija, čime u konačnici doprinosi pravednijem i skladnijem socijalnom okruženju.

4.2.1. Ocjena preporuka

Posljednjeg dana panela od građana i građanki koji su sudjelovali zatraženo je da ocijene svaku od 21 preporuke. Slijedi pregled rezultata tog glasovanja, pri čemu su preporuke razvrstane prema razini potpore.

POREDAK	Broj preporuke	Naslov preporuke	Razina potpore (prosječna ocjena od 1 do 6)	Stopa odobravanja (udio glasova)
1	4	Osposobljavanje za toleranciju (T4T)	5,23	97,7 %
2	15	Širenje kulture vođenja rasprava u školama po uzoru na panele građana i građanki	5,20	89,9 %
3	1	Jedna definicija na razini Europe: kriminalizacija govora mržnje	5,09	91,2 %
4	2	Europski protokol za djelotvoran odgovor na prijave zločina iz mržnje	5,04	90,6 %
5	18	Uspostava europskih panela građana i građanki za mlade (u dobi od 16 do 25 godina) za suzbijanje mržnje	5,01	89,2 %
6	16	Jačanje socijalnih i emocionalnih vještina djece i mladih radi prevencije mržnje	5,00	90,2 %
7	3	Nacionalni ured za suzbijanje mržnje u državama članicama	5,00	87,1 %
8	5	Informiranje javnosti o mržnji, postojećim mjerama i postupcima za njezino suzbijanje putem javne kampanje	4,88	89,5 %
9	17	Edukacija o nenasilnoj komunikaciji za svaku generaciju i svaku naciju	4,85	88,0 %
10	9	Pouzdanost, činjenice i transparentnost: provjera i pojašnjenje financiranja informacija	4,83	80,0 %
11	19	Razvoj volonterskih građanskih službi u lokalnim zajednicama za odrasle	4,77	85,5 %
12	11	Uništiti iluzije: promicanje različitih perspektiva na društvenim mrežama	4,74	82,4 %
13	20	Pomoći pri ponovnom pronalaženju smisla života	4,72	85,6 %
14	6	Oglasi pomažu u borbi protiv mržnje	4,68	81,8 %
15	14	Moderiranje upotrebom umjetne inteligencije: zaštita društvenih mreža od govora mržnje	4,66	79,6 %
16	21	U potrazi za ljudima: borba protiv društvene nejednakosti radi suzbijanja mržnje u EU-u	4,59	81,0 %
17	8	Uspostava neovisnog povjerenstva	4,57	80,4 %
18	13	Kartica EU-a za sigurno surfanje	4,50	76,2 %
19	12	Borba protiv anonimnosti na internetu radi suzbijanja mržnje	4,48	74,5 %
20	7	Stvaranje objedinjene platforme na razini EU-a s informacijama, resursima, mjerama i sustavima potpore u vezi s mržnjom	4,45	78,2 %
21	10	Europa vas upoznaje: participativni mediji za građane	4,18	68,3 %

4.2.2. Pregled sastanaka

Dnevni red i sažetak svakog sastanka dostupni su [ovdje](#).

4.2.3. Konzorcij ugovornih suradnika

Ugovorni suradnici zajednički su osmislili i proveli tu novu generaciju europskih panela građana i građanki. Povjerene su im sljedeće zadaće:

- agencije Harris Interactive i Sortition Foundation: pronalaženje sudionika panela
- VO Europe: komunikacija, pomoć i svi organizacijski aspekti triju sastanaka
- komunikacijski tim – Been There Done That, WaterBear i Scope: komunikacijska strategija, među ostalim izrada, prijevod i dijeljenje raznih sadržaja na društvenim mrežama te produkcija dokumentarnog filma.

4.2.4. Tim za rasprave (ifok i Missions Publiques)

Partneri iz tima za rasprave udružili su svoje znanje i iskustvo kako bi koncipirali cjelokupni postupak sudjelovanja i metodologiju za svaki sastanak, zajedno s Glavnom upravom za komunikaciju. Bili su zaduženi i za moderiranje plenarnih sastanaka i rada u skupinama te nadgledali izvješćivanje o rezultatima.

KONTAKT S EU-om

Osobno

U cijeloj Europskoj uniji postoje stotine centara *Europe Direct*. Adresu najbližeg centra možete pronaći na internetu (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_hr).

Telefonom ili pismenim putem

Europe Direct je služba koja odgovara na vaša pitanja o Europskoj uniji. Možete im se obratiti:

- na besplatni telefonski broj: 00 800 6 7 8 9 10 11 (neki operateri naplaćuju te pozive),
- na broj: +32 22999696 ili
- putem obrasca: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_hr.

TRAŽENJE INFORMACIJA O EU-u

Na internetu

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa (european-union.europa.eu).

Publikacije EU-a

Publikacije EU-a možete pregledati ili naručiti preko internetske stranice op.europa.eu/hr/publications. Za više primjeraka besplatnih publikacija obratite se svojoj lokalnoj službi *Europe Direct* ili dokumentacijskom centru (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_hr).

Zakonodavstvo EU-a i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama iz EU-a, uključujući cjelokupno zakonodavstvo EU-a od 1951. na svim službenim jezičnim verzijama, posjetite internetske stranice EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Otvoreni podaci EU-a

Portal data.europa.eu omogućuje pristup otvorenim podatkovnim zbirkama iz institucija, tijela i agencija EU-a. Zbirke se mogu besplatno preuzimati i ponovno uporabiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe. Putem portala moguć je i pristup mnoštvu podatkovnih zbirki iz europskih država.

Ured za publikacije
Europske unije